

Eiropas Savienības

C 284

Oficiālais Vēstnesis

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

49. sējums

2006. gada 21. novembris

Paziņojums Nr.

Saturs

Lappuse

I *Informācija***Revīzijas palāta**

2006/C 284/01

Īpašais ziņojums Nr. 9/2006 par Komisijas, Parlamenta un Padomes rakstiskās tulkošanas izdevumiem
ar iestāžu atbildēm

1

LV

I

(Informācija)

REVĪZIJAS PALĀTA

ĪPAŠAIS ZIŅOJUMS Nr. 9/2006

par Komisijas, Parlamenta un Padomes rakstiskās tulkošanas izdevumiem
ar iestāžu atbildēm

(saskaņā ar EK Līguma 248. panta 4. punkta otro daļu)

(2006/C 284/01)

SATURS

	Punkts	Lappuse
SAĪSINĀJUMI		3
KOPSAVILKUMS	I–IX	4
IEVADS	1.–11.	5
Tiesiskais regulējums	2.–3.	5
ES iestāžu rakstiskās tulkošanas dienestu organizācija	4.–8.	5
Revīzijas tvērumi un metode	9.–11.	6
APSVĒRUMI	12.–95.	6
Piemērotās procedūras, lai nodrošinātu, ka rakstiskās tulkošanas pieprasījumi ir izpildīti un nav veikti nevajadzīgi tulkojumi	12.–36.	6
Iekšējās vadlīnijas, kas reglamentē rakstiskās tulkošanas pieprasījumus	13.–18.	6
Spēja izpildīt visus rakstiskās tulkošanas pieprasījumus	19.–23.	7
Tulkoto lapu skaita novērtējums	24.–26.	7
Iestāžu veiktie praktiskie pasākumi rakstiskās tulkošanas apjoma ierobežošanai ...	27.–36.	9
Kvalitātes kontrole	37.–46.	9
Pārbaudes rakstisko tulkojumu atbilstīgas kvalitātes nodrošināšanai	37.–43.	9
Termiņu ievērošana un citi klienta apmierinātības aspekti	44.–46.	10
Rakstisko tulkojumu izmaksas un efektivitāte	47.–95.	10
Tulkojumu izmaksas	47.–52.	10
Tulkošanas procesa efektivitāte	53.–95.	13
SECINĀJUMI UN IETEIKUMI	96.–109.	18
Piemērotās procedūras, lai nodrošinātu, ka rakstiskās tulkošanas pieprasījumi ir izpildīti un nav veikti nevajadzīgi tulkojumi	96.–98.	18
Piemērotās procedūras, lai nodrošinātu tulkojumu termiņu ievērošanu un mērķim atbilstīgu kvalitāti	99.–101.	19
Tulkošanas izmaksas un efektivitāte	102.–109.	19

	<i>Punkts</i>	<i>Lappuse</i>
I PIELIKUMS: Komisijā, Parlamentā un Padomē pieņemtie noteikumi	1.–12.	21
Komisija	1.–6.	21
Parlaments	7.–10.	21
Padome	11.–12.	22
II PIELIKUMS: Palātas izstrādātā metode rakstisko tulkojumu izmaksu aprēķināšanai	1.–9.	24
Iestāžu atbildes		25

SAĪSINĀJUMI

A III ĢD	Padomes Ģenerālsekretariāta A III direktorāts (Rakstiskā tulkošana un dokumentu sagatavošana)
CIEQ	Iestāžu komiteja ārējo tulkojumu novērtēšanai
CRE	<i>Compte rendu in extenso</i> (sīki debašu protokoli Parlamenta plenārsēdēs)
DGT	Komisijas Rakstiskās tulkošanas ģenerāldirektorāts
EP	Eiropas Parlaments
EPSO	Eiropas Kopienų Personāla atlases birojs
ES 15 valodas	ES 15 dalībvalstu oficiālās valodas pirms paplašināšanās
ES 10 valodas	10 jauno dalībvalstu oficiālās valodas
FTE	pilnas slodzes ekvivalents (lielums, kas atbilst vienam darbiniekam, kurš strādā pilnu slodzi vienu gadu)
ĢD	ģenerāldirektorāts
ICTI	Iestāžu rakstiskās un mutiskās tulkošanas komiteja
OV	<i>Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis</i>
SGC	Padomes Ģenerālsekretariāts

KOPSAVILKUMS

I. Eiropas iestādēs oficiālās un darba valodas statuss ir divdesmit vienai valodai. Katrai ES iestādei ir savs tulkošanas dienests. Iestādes, kurām atbilstoši to darbībām jānodrošina lielākais tulkojumu apjoms, ir Komisija, Parlaments un Padome. Tā kā pieprasījuma sadalījums pa gadu nav vienmērīgs un iekšējo resursu ES 10 valodām pagaidām nepietiek, papildus štata tulkotājiem Eiropas iestādēm vajadzīgi līgumtulkotāji.

II. Revīzijas mērķis bija novērtēt, kādā mērā Komisija, Parlaments un Padome efektīvi un produktīvi pārvalda savus tulkošanas resursus un izdevumus. Palāta apskatīja trīs turpmāk minētos jautājumus.

— Vai tulkošanas pieprasījumi ir izpildīti un vai ir atbilstošas procedūras, lai izvairītos no nevajadzīgiem tulkojumiem?

— Vai tulkojumu termiņi tiek ievēroti un vai kvalitāte atbilst tulkojumu mērķim?

— Vai iestādes spēj kontrolēt rakstiskās tulkošanas izmaksas?

III. Revīzija ir konstatējusi, ka, atbildot uz augošo pieprasījumu pēc tulkojumiem, iestādes ir pieņēmušas dažādas nostājas. Gan Komisija, gan Padome ir veikušas piemērotus pasākumus, lai samazinātu visās valodās tulkojamo dokumentu skaitu. Tomēr uz lielu daļu no visiem tulkošanas pieprasījumiem neattiecas visās iestādēs pieņemtās tulkošanas vadlīnijas, un nevienai iestādei nav skaidras un saskaņotas tulkojumu pieprasīšanas procedūras.

IV. Visi trīs revīzijā pārbaudītie tulkošanas dienesti galvenokārt gādā par savlaicīgu un pienācīgas kvalitātes tulkojumu nodrošināšanu ES 15 valodās. Tomēr 2004. gadā ar ES 10 oficiālajām valodām bija nopietnas problēmas.

V. Nevienā no tulkošanas dienestiem nebija instrumenta klienta apmierinātības noteikšanai vai procedūru saistībā ar sūdzībām par kvalitāti. Tikai Komisijai bija kvalitātes kontroles vadlīnijas. Kvalitātes rādītāji, piemēram, lappusē konstatēto kļūdu skaits, ir pieejami Parlamentā, bet to nav ne Komisijā, ne arī Padomē.

VI. Izņemot Komisiju 2002. gadā, neviena no iestādēm nebija aprēķinājusi kopējās rakstiskās tulkošanas izmaksas vai vidējās izmaksas par tulkojuma lapu. Palātas veiktie aprēķini rāda, ka 2003. gadā pilnas rakstiskās tulkošanas izmaksas bija apmēram 100 miljoni EUR Parlamentam un tikpat Padomei, bet Komisijai tās bija 215 miljoni EUR. Pēc 2004. gada maija, kad pēc ES paplašināšanās palielinājās valodu skaits, 2005. gadā rakstiskās tulkošanas izmaksas Parlamentam ir pieaugušas līdz aptuveni 128 miljoniem EUR, Padomei – 126 miljoniem EUR un Komisijai – 257 miljoniem EUR. Vidējās izmaksas par lapu 2003. gadā bija EUR 150 Parlamentā un Komisijā un EUR 254 Padomē. Vidējās izmaksas 2005. gadā par lapu pieauga līdz EUR 194 Komisijā un EUR 276 Padomē, bet Parlamentā tās samazinājās līdz EUR 119. Iekšējie tulkojumi ir daudz dārgāki nekā līgumtulkojumi, tomēr ir grūti salīdzināt, jo ir dažāda rakstura ārējie tulkojumi un štata tulkojumu kvalitāti atzīst par augstāku.

VII. Lai gan Komisija un Padome ir sekmīgi samazinājušas tulkošanas pieprasījumu ES 15 valodās, tas ir radījis resursu pārpalikumu un produktivitāti, kas ir zemāka par vidējo. Tomēr Palāta atzīmēja ievērojamas atšķirības starp dažādu iestāžu dažādo valodu nodaļu produktivitāti un līgumtulkojumu procentuālo daudzumu.

VIII. Kopš 1995. gada ES tulkošanas dienesti ir palielinājuši sadarbību noteiktās jomās, tādās kā pieņemšana darbā, terminoloģijas datu bāzes izveide, IT līdzekļu iepirkums utt. Palāta uzskata, ka varētu ietaupīt, vēl vairāk pastiprinot iestāžu sadarbību, jo īpaši nodrošinot, ka vienas iestādes resursu rezerves dara pieejamas citām iestādēm, lai samazinātu izdevumus par līgumtulkojumiem. Tomēr aprēķina prognožu trūkums un nepietiekama komunikācija par pieejamajiem tulkošanas resursiem apgrūtina iespēju iestādēm pilnībā izmantot uz laiku pieejamos citu iestāžu resursus.

IX. Lai gan revīzijā pārbaudītajos tulkošanas dienestos ir pieejami moderni IT līdzekļi, tie netiek konsekventi izmantoti. Tādējādi Parlamentā IT līdzekļu faktiskais izmantojums tulkošanas nodaļās ir ļoti atšķirīgs. ES 15 valodām 2004. gadā Padomē šos līdzekļus izmantoja minimāli, bet informācija par izmantojuma pakāpi Komisijā revīzijas laikā nebija pieejama. Uzlabojumus rakstisko tulkojumu efektivitātes un saskaņošanas jomā varētu panākt, palielinot datorlīdzekļu izmantojumu, uzlabojot plānošanu, striktāk ievērojot vajadzīgos tulkojumu termiņus un stingrāk pārraugot lēmumus par tulkojumu nosūtīšanu līgumtulkotājiem, lai izvairītos no līgumtulkotāju izmantošanas, kad ir pieejami štata tulkotāji. Turklāt jāsteno konsekventa uzraudzība, izmantojot izpildes rādītājus un procedūras, kas nodrošina atbilstīgu pārvaldības informāciju.

IEVADS

1. Eiropas Savienība darbojas daudzvalodu vidē, kur pret visu dalībvalstu valodām ir vienlīdzīga attieksme. Eiropas Kopienas iestādes nodarbina visu dalībvalstu pilsoņus ar dažādu līmeņu valodu zināšanām. Praktisku apsvērumu dēļ biežāk lietoto valodu skaits iestādēs ir skaitliski neliels ⁽¹⁾, tomēr dokumenti, kurus saņem no dalībvalstīm un kurus tām nosūta, ir to oficiālajās valodās. Tādējādi saņemto un nosūtāmo dokumentu tulkošana ir svarīga vienmērīgai iestāžu darbībai, saziņai ar dalībvalstīm un to pilsoņiem.

Tiesiskais regulējums

2. Saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 290. pantu un Padomes Regulu Nr. 1/1958 ⁽²⁾, ko atjaunina pēc katras paplašināšanās, oficiālas un iestāžu darba valodas statuss ir noteikts 21 valodai ⁽³⁾. Šī regula vēlāk nosaka valodu režīmu, kas attiecas uz noteiktām plašām ES dokumentu kategorijām ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Lielākoties angļu, franču un vācu valoda.

⁽²⁾ Padomes 1958. gada 15. aprīļa Regula Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas (OV 17, 6.10.1958., 385./58. lpp.), ar grozījumiem.

⁽³⁾ Spāņu, čehu, dāņu, vācu, igauņu, grieķu, angļu, franču, īru, itāļu, latviešu, lietuviešu, ungāru, maltiešu, holandiešu, poļu, portugāļu, slovēņu, somu, zviedru. Kopš 2005. gada 18. jūnija īru valoda ir 21. ES oficiālā valoda, lai gan dažas Padomes Regulas (EK) Nr. 920/2005 (OV L 156, 18.6.2005., 3. lpp.) sekas ir atliktas līdz 2007. gada 1. janvārim.

⁽⁴⁾ Jo īpaši tas attiecas uz dokumentiem, ko publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī (19, 20 vai 21 oficiālā valodā, saistībā ar atkāpēm par maltiešu un īru valodas lietošanu), un dokumentiem, ko nosūta dalībvalstij vai personai, uz kuru attiecas minētās dalībvalsts jurisdikcija (attiecīgās valsts valoda).

bet arī atļauj iestādēm pašām noteikt savu reglamentu par to, kuras valodas konkrētos gadījumos izmantojamas. Šis noteikums ļauj pielāgot valodu režīmu katras iestādes īpašajām vajadzībām (sk. I pielikumu).

3. Papildus reglamentam katra iestāde pieņem praktiskas vadlīnijas, kas attiecas uz tulkojamo dokumentu veidiem, valodu skaitu, oriģinālu garumu un termiņiem (arī sk. I pielikumu).

ES iestāžu rakstiskās tulkošanas dienestu organizācija

4. Katrai iestādei ir savs tulkošanas dienests: Rakstiskās tulkošanas un publikāciju ģenerāldirektorāts Parlamentā, Rakstiskās tulkošanas ģenerāldirektorāts Komisijā (turpmāk tekstā – DGT) un A III direktorāts (Rakstiskā tulkošana un dokumentu izstrāde) Padomē (turpmāk tekstā – A III ĢD). Tiesai un Revīzijas palātai, kā arī Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai arī ir savi tulkošanas dienesti. Aģentūrām vajadzīgos tulkojumus nodrošina Tulkošanas centrs Luksemburgā ⁽⁵⁾.

5. Komisija 2005. gadā nodarbināja apmēram 1 450 štata tulkotājus (un apmēram 600 tehniskos darbiniekus), Parlamentā strādāja apmēram 550 tulkotāji (un apmēram 380 tehniskie darbinieki), bet Padomē – 660 tulkotāji (un apmēram 330 tehniskie darbinieki). Gada laikā tulkojumu pieprasījuma sadalījums ir nevienmērīgs, un dažas ES iestādes ierobežo izmaksas vai tiek galā ar tulkojumu pieprasījuma maksimumu, izmantojot ārštata tulkotājus, kas atlasīti konkursos.

⁽⁵⁾ Tulkošanas centrs Luksemburgā galvenokārt izmanto līgumtulkotāju tulkojumus. Centrs nodarbija apmēram 80 (2004. gadā) štata tulkotājus, kas galvenokārt nodarbojas ar līgumtulkojumu rediģēšanu aģentūrām un ierobežotā apmērā – ar tulkojumiem citām iestādēm.

6. ES tulkošanas dienestu organizācijas struktūra ietver tulkošanas nodaļas, kurās ir tulkotāji un sekretāri (viens valodas nodaļa Parlamentā un Padomē, viens valodas departaments Komisijā⁽⁶⁾), plānošanas nodaļa, ārštata tulkotāju nodaļa un dažādas citādas palīgnodaļas (informācijas tehnoloģijas, resursu pārvaldība utt.).

7. ES iestādēs 2005. gadā vislielākais tulkojumu apjoms bija Komisijā (1 324 000 lapas⁽⁷⁾), Parlamentā (1 080 000 lapas⁽⁸⁾) un Padomē (457 000 lapas⁽⁹⁾). Kopā tas ir apmēram 70 % no kopējā ES tulkojumu apjoma.

8. Iestāžu vajadzības pēc tulkojumiem tiek apmierinātas dažādi:

- a) ar tulkošanas dienestu starpniecību, kad tulkojumu veic štata tulkotāji vai
- b) darbu nosūta līgumtulkotājiem;
- c) tieši vēršas pie līgumtulkotājiem, ne vienmēr iesaistot tulkošanas dienestu (turpmāk tekstā – tieša ārpalpojumu izmantošana);
- d) ar attiecīgā ģenerāldirektorāta (turpmāk tekstā – ĢD) tulkotāju vai administratīvā personāla starpniecību (“pelēkie tulkojumi”).

Revīzijas tvērums un metode

9. Revīzijas mērķis bija novērtēt, kādā mērā Komisija, Parlaments un Padome efektīvi un produktīvi pārvalda savus tulkošanas resursus un izdevumus.

10. To izdarīja, apskatot trīs turpmāk minētos jautājumus:

— Vai tulkošanas pieprasījums ir izpildīts un vai pastāv atbilstīgas procedūras, lai izvairītos no nevajadzīgiem tulkojumiem?

⁽⁶⁾ Katrā departamentā ir no trim līdz sešām nodaļām, kas specializējas noteiktos politikas virzienos (jeb tēmās), kopā ir 77 nodaļas.

⁽⁷⁾ Dati ietver ārpalpojumus, ko pasūtīja DGT, bet nav ietverti citu ĢD pasūtījumi, jo uzticami un visaptveroši dati nav pieejami.

⁽⁸⁾ Saskaņota definīcija: 1 500 izdrukātas oriģinālteksta zīmes (avotvaloda), bez atstarpēm. Gatavo tekstu grozījumiem DGT skaita mainīto zīmju skaitu un reizina šo skaitli ar noteiktu procentu (50 % iekšējiem tulkojumiem un 30 % līgumtulkojumiem), lai uzskaitītu papildu darbu grozījumu iestrādāšanai oriģināldokumentā. Parlaments izmanto nedaudz atšķirīgu metodi, ņemot vērā visa grozītā punkta zīmes, nepieskaitot 50 %. Rezultātā katra dokumenta lapu skaitu nopauļo līdz veselam skaitlim.

⁽⁹⁾ Oficiālo Padomes iztulkoto lapu skaitu pieņēma Palāta, lai varētu veikt salīdzināšanu ar citām iestādēm.

— Vai tulkojumi ir savlaicīgi un vai kvalitāte atbilst tulkojumu mērķim?

— Vai iestādes spēj kontrolēt tulkošanas izmaksas?

11. Revīzija pamatā aptvēra 2003. un 2004. gadu, bet ņēma vērā arī izmaiņas, kas paplašināšanās rezultātā notika 2005. gadā. Revīzija balstījās uz pastāvošo noteikumu un procedūru izskatīšanu, produkcijas statistikas uzticamības pārbaudi, izmaksu un produktivitātes aprēķinu un klientu apmierinātības izpēti lielākajos tulkojumu lietotāju dienestos.

APSVĒRUMI

Piemērotās procedūras, lai nodrošinātu, ka rakstiskās tulkošanas pieprasījumi ir izpildīti un nav veikti nevajadzīgi tulkojumi

12. Lai nodrošinātu resursu efektīvu izlietojumu, jātulko tikai tie dokumenti, kas ir nepieciešami un kas ir prioritāri iestāžu efektīvai darbībai. Lai izstrādātu kritērijus dokumentiem, kuru tulkojumus var prasīt, vajadzīgas skaidras vadlīnijas. Palāta pārbaudīja, kādā mērā šādas vadlīnijas pastāv, vērtēja to kvalitāti un to, kā tās piemēro.

Iekšējās vadlīnijas, kas reglamentē rakstisko tulkojumu pieprasījumus

13. Nevienā no iestādēm nebija izstrādātas saskanīgas un skaidras procedūras, kas noteiktu, kurš var pieprasīt tulkojumus, kāda veida dokumenti ir jātulko (kad un kurās valodās), nebija kritēriju neobligāto tulkojumu atļaušanai un “tulkošanas politikas” ieviešanas kontroles procedūru.

14. Visu triju iestāžu ieviestās vadlīnijas tikai norādīja obligāti tulkojamo dokumentu veidus (vai nu visās, vai dažās valodās). Izņemot Padomes “non-core” (darba dokumenti)⁽¹⁰⁾, par kuriem lēmums netulkot ES 10 valodās tika pieņemts 2003. gadā, nav skaidrs, kurus dokumentus nevajadzētu pieņemt tulkošanai.

15. Vairāk nekā dažiem tūkstošiem cilvēku Komisijā, 800 Parlamentā un lielākajai daļai administratīvā personāla Padomē bija pieejama tulkošanas pieprasījumu sistēma. Tas – kopā ar nepietiekamām vadlīnijām – palielina risku, ka var tikt pieprasīti zemas prioritātes vai nevajadzīgi tulkojumi.

⁽¹⁰⁾ Sk. I pielikuma 9. zemsvītras piezīmi.

16. Dažos Komisijas ĢD tulkošanas pieprasījumus apstiprina koordinācijas nodaļas vadītājs. Citos Komisijas ĢD un dažos Parlamenta un Padomes ĢD tulkošanas pieprasījumus apstiprina nodaļas līmenī vai tieši nosūta tulkošanas dienesta plānošanas nodaļai bez iepriekšējas atļaujas vai pārraudzības. Šādos gadījumos tulkošanas dienesta plānošanas nodaļa ir vienīgais reālais filtrs, kas identificē un noraida iestādei zemas prioritātes tulkojumu pieprasījumus⁽¹¹⁾. Tomēr plānošanas nodaļai ir tikai ierobežots pamats šādu lēmumu pieņemšanai.

17. Parlamenta Rīcības Kodekss attiecībā uz daudzvalodību (sk. *I pielikumu*) tikai "nosaka piemērošanas kārtību, it īpaši prioritātes, kas ir jāievēro gadījumos, kad valodu resursi nav pietiekami, lai sniegtu visu vajadzīgo nodrošinājumu". Noteikts, ka "katrs lietotājs ir kompetents definēt savas valodu vajadzības" (1. panta 1. un 5. punkts). Attiecīgi, ja pieprasījums nav pretrunā Kodeksam, plānošanas nodaļai nerodas jautājums par to, vai tulkojums ir vajadzīgs un cik valodās tas ir vajadzīgs, pat tad, ja ir skaidrs, ka vajadzīgos terminus nav iespējams ievērot (un tādēļ tulkojumu droši vien neizmantos).

18. Komisijas un Padomes plānošanas nodaļas, pēc apspriešanās ar tulkojuma pieprasītāju, drīkst noraidīt pieprasījumus, kuri neatbilst iekšējiem noteikumiem vai kurus uzskata par priekšlaicīgiem vai nevajadzīgiem. 2003. un 2004. gadā tika noraidīti no 5 % līdz 10 % tulkošanas pieprasījumu. Ja vien prasītājs nesūdzējās, Komisijas un Padomes plānošanas nodaļas personāla dotās atļaujas vadība nepārbaudīja, pat atlasītus paraugus ne. Tulkošanas pieprasījumu pieņemšana bieži vairāk bija atkarīga no tulkošanas iespēju pieejamības nevis no faktiskajām vajadzībām.

Spēja izpildīt visus rakstiskās tulkošanas pieprasījumus

19. Kopš paplašināšanās tulkošanas pieprasījumus, kas attiecas uz ES 15 valodām, iestādes kopumā varēja nodrošināt. Situācija atšķīrās ES 10 valodām, jo nepietika tulkotāju no jaunajām dalībvalstīm. Pirmā iestāžu EPSO konkursu atlase tulkošanas asistentiem ES 10 valodām pirms paplašināšanās nebija pabeigta, bet pēc atlases veiksmīgo kandidātu skaits nebija pietiekams.

20. Lai gan Parlamentam veicās daudz labāk ar gatavošanas tulkošanai ES 10 valodās pēc paplašināšanās, neviena iestāde nespēja sasniegt izvirzītos mērķus pieņemt darbā pietiekamu skaitu štata tulkotāju un tehnisko darbinieku jauno valodu nodaļām. Līdz 2004. gada decembrim Komisijas DGT bija pieņēmis darbā tikai 25–38 tulkotājus un tehniskos darbiniekus uz ES 10 noda-

ļu, kamēr mērķis bija 90 darbinieki. Tā kā jaunie EPSO konkursi sākās tikai 2005. gada maijā, sagaidāms, ka štata tulkotāju trūkums ES 10 valodām ilgs līdz pat 2006. gada beigām (sk. arī 74. punktu).

21. Atšķirībā no ES tulkošanas dienestiem daži lieli privātie tulkošanas biroji, ko izmanto Eiropas Savienības iestādes, kopš 2004. gada tiek galā ar tulkojumiem gan no visām ES 10 valodām, gan tajās. To panāca, izveidojot birojus jaunajās dalībvalstīs. Lai gan Komisija izmanto ierobežotu skaitu tulkotāju kā līgumdarbiniekus savos pārstāvības birojos jaunajās dalībvalstīs, ir nolēmts, ka praktisku pārvaldības apsvērumu dēļ tas lielā mērā tiks pārtraukts 2006. gadā.

22. Līdz 2005. gada aprīlim šo ierobežoto resursu dēļ ES 10 valodās Padome tulkoja tikai tiesību aktu pamatdokumentus⁽¹²⁾. Tajā pašā laikposmā Parlaments tulkoja no ES 10 valodām un tajās vispārējās nozīmes noteikumus, plenārsēžu darba kārtības un protokolus, kā arī dokumentus, par kuriem jābalso.

23. 2004. gadā ļoti nedaudziem tulkotājiem ES 15 valodu nodaļās bija pietiekamas zināšanas, lai darbā izmantotu vienu vai vairākas ES 10 valodas. Rezultātā tulkojumu tā sauktajās procedūru valodās – angļu, franču un vācu valodā – veica tulkotājs, kam tā nav dzimtās valoda, kas vēl vairāk ierobežoja ES 10 valodās pieejamos tulkošanas resursus.

Tulkoto lapu skaita novērtējums

24. Eiropas Savienības paplašināšanās rezultātā oficiālo valodu skaits palielinājās no 11 uz 20 valodām. Tas ievērojami palielināja tulkošanas izmaksas un sarežģītību. Rezultātā ES iestādes veica pasākumus, lai līdz minimumam ierobežotu pieaugumu, ieviešot stingrākus tulkošanas kritērijus. Palāta izvērtēja, kādā mērā šie pasākumi bija veiksmīgi, kontrolējot tulkošanas pieprasījumu.

25. 1. grafikā parādīts, kā pēdējos gados iestādes ir tikušas galā ar tulkošanas apjoma palielināšanās ierobežošanu⁽¹³⁾. Stingrāki apstiprināšanas kritēriji, ko 2003. gadā ieviesa Padome un 2004. gadā – Komisija, apturēja iepriekšējo gadu pieaugšanas tendenci. Tomēr tulkojumu apjoma samazināšanos visās iestādēs 2004. gadā izraisīja arī likumdošanas darbības palēnināšanās Parlamenta vēlēšanu un Komisijas sastāva atjaunināšanās dēļ, kā arī tādēļ, ka pastāvēja tulkojamo dokumentu uzkrājums ES 10 valodās.

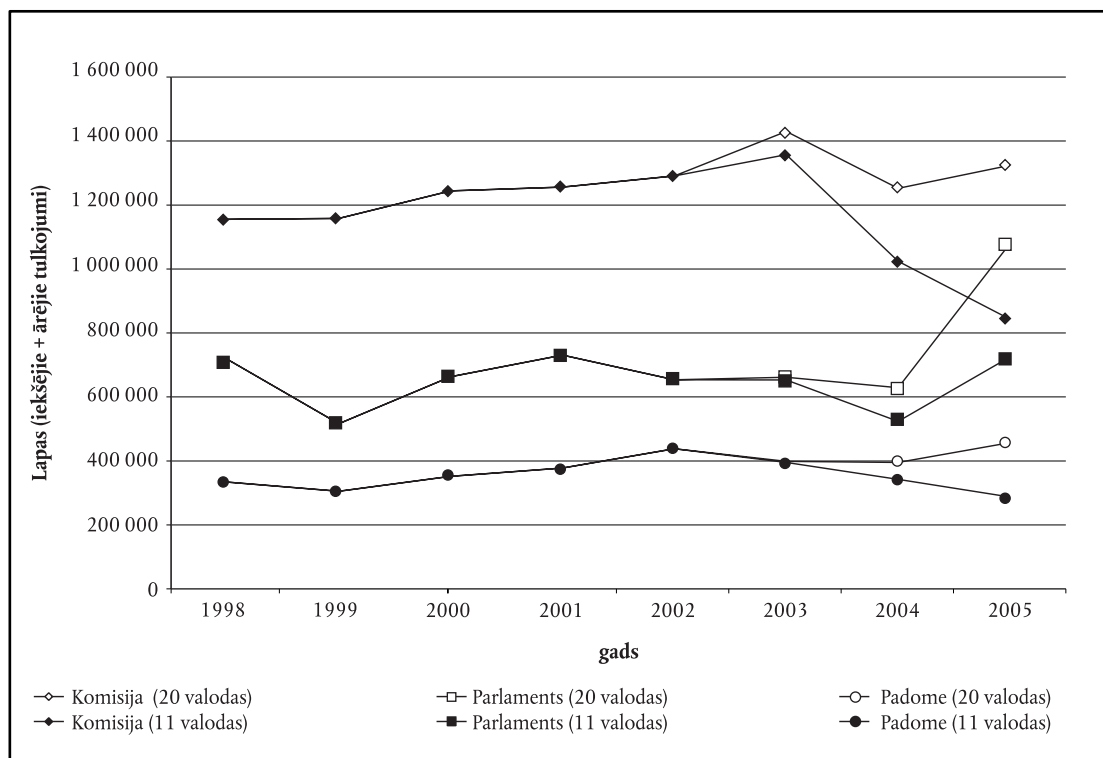
⁽¹²⁾ Sk. *I pielikuma* 9. zemspvītras piezīmi.

⁽¹³⁾ Tulkoto lapu skaits sniedz salīdzināmus datus par visām iestādēm, bet nedaudz atšķiras no pieprasījuma, jo daļu pieprasījumu noraidīja plānošanas nodaļas un un neļāva veikt laika trūkums starp pieprasījumu un nodošanas termiņu. Paziņotie dati neietver "pelēkos tulkojumus" vai tiešo ārpakalpojumu izmantošanu, kas īpaši attiecas uz Komisiju, bet par ko visaptveroši dati nav pieejami.

⁽¹¹⁾ Savā provizorisksajā 2006. gada budžeta projektā, Komisija nosaka, ka "darba dokumenti izvērtējami pret reālajām vajadzībām saskaņā ar 2004. gada 26. maija lēmumu par tulkojumu nodrošināšanu un pieprasīšanu (SEC(2004) 638)".

1. grafiks

Tulkošanas apjoms Komisijā, Parlamentā un Padomē

26. 1. tabulā parādīts tulkošanas apjoms, kas Parlamentā un Padomē, kur piemēro pilnīgas daudzvalodības politiku, ir gandrīz vienāds visām valodām. Mazāku apjomu ES 10 valodām rada resursu nepietiekamība. Tikai angļu valodas nodaļās ir mazāks pieprasījums nekā citās nodaļās, jo tagad gandrīz trīs ceturtdaļas oriģinālu Padomē un gandrīz puse Parlamentā top angļu valodā.

Komisija, no otras puses, skaidri nošķir procedūru valodas (angļu, franču un vācu) un valodas, kuras nav procedūru valodas un kurās pieprasījums ir ievērojami zemāks. Atšķirībā no Parlamenta un Padomes, angļu valodas nodaļām Komisijā nav mazāk pieprasījumu nekā citām nodaļām, jo no citām iestādēm ienāk liels dokumentu apjoms, kas jātulko procedūru valodās.

1. tabula

Tulkošanas apjoms mērķa valodā (tūkstošos lapu)

	KOMISIJA			PARLAMENTS			PADOME		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Tulkojumi									
Angļu valodā	146	131	128	51	40	53	30	17	20
Franču valodā	174	151	142	63	51	70	34	33	29
Vācu valodā	175	146	126	65	53	73	40	32	28
Citās ES 15 valodās (vid.)	108	75	56	60	47	66	37	30	26
ES 10 valodās (vid.)	2	23	51	1	12	39	< 1	5	19

Avots: Revīzijas palāta.

Iestāžu veiktie praktiskie pasākumi rakstiskās tulkošanas apjoma ierobežošanai

Komisija

27. Gatavojoties 2004. gada paplašināšanās kārtai, Komisija veica īpašus pasākumus, lai novērstu tulkošanas apjoma palielināšanos proporcionāli oficiālo valodu skaita pieaugumam.

28. 2004. gada maijā Komisija izdeva paziņojumu, ar ko nosaka rīcības plānu nolūkā ierobežot tulkošanas apjomu un izmaksas, samazinot to valodu skaitu, kurās konkrēti dokumenti būtu tulkojami un nosakot tekstu maksimālo garumu. Vairāki ĢD veica papildu pasākumus, lai samazinātu tulkojumu apjomu jomās, uz kurām neattiecas paziņojums. Tādējādi dažas publikācijas vairs netiek izdotas visās oficiālajās valodās. Daļai dokumentu visās valodās tulko tikai kopsavilkumu.

29. Komisija ir pieņēmusi pragmatisku pieeju tulkošanai, samērojot pieprasītāju ĢD vajadzības ar pieejamajiem resursiem. Konkursa dokumentu tulkošana valodās, kas nav procedūru valodas⁽¹⁴⁾, piemēram, ir atcelta, ja vien potenciālais kandidāts to neprasa. Valodu režīms dažādās "komitoloģiju" komitejās⁽¹⁵⁾ atšķiras atkarībā no to locekļu vajadzībām: daži izmanto vienu darba valodu, citi tikai prasā dokumentus ierobežotā skaitā saskaņotu valodu.

30. Lai atturētu lietotājus pamatizpratnei pieprasīt pilnu tulkojumu, DGT piedāvā arī alternatīvus pakalpojumus, tādus kā rakstiski vai mutiski kopsavilkumi, "eksprestulkojumi" (vienkāršota sistēma ļoti īsiem tulkojumiem) un dažām valodu kombinācijām – rediģēti mašintulkojumi. Tomēr revīzijā konstatēja, ka klienti nebija pietiekami informēti par šīm iespējām, kas pārstāv tikai nelielu daļu no kopējās DGT produkcijas. Šim nolūkam 2005. gadā DGT veica pasākumus, lai palielinātu informētību par dažādajiem pieejamajiem pakalpojumiem.

31. Komisija ir ieguldījusi vērā ņemamas pūles, lai samazinātu to gadījumu skaitu, kad tiek secīgi tulkotas viena dokumenta dažādas redakcijas. Parasti Komisijas dokumentus pirmoreiz tulko, kad ir pabeigta starpdienestu konsultācijas procedūra.

⁽¹⁴⁾ Komisijā procedūru valodas ir angļu, franču un vācu valoda.

⁽¹⁵⁾ Padomdevējas komitejas, pārvaldības komitejas un regulatīvās komitejas, ko reglamentē ar Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumu 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību (OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.), ar ko aizstāj Padomes 1987. gada 13. jūlija Lēmumu 87/373/EEK, (OV L 197, 18.7.1987., 33. lpp.).

Parlaments

32. Rīcības kodeksa attiecībā uz daudzvalodību jaunā redakcija, ko Parlamenta Birojs apstiprināja 2004. gadā, ierobežo dokumentu garumu, bet ne valodu skaitu vai tulkojamo dokumentu veidus.

33. Kamēr Parlamenta komitejās izskatītos dokumentus principā tulko visās to locekļu un locekļu aizstājēju valodās, dažas komitejas nosaka mazāku skaitu valodu.

Padome

34. Padome arī veica īpašus pasākumus, lai novērstu nevajadzīgu tulkojumu apjomu pieaugumu, gatavojoties 2004. gada paplašināšanās kārtai. Tā 2003. gadā izveidoja pamatdokumentu sarakstu (sk. I pielikumu) un ievērojami ierobežoja to dokumentu pieņemšanu tulkošanai, kas nav pamatdokumenti.

35. Papildus tam Padome centās samazināt secīgu tulkojumu skaitu. Kopš 2003. gada Padomes Ģenerālsēdētājs (turpmāk tekstā SGC) visās valodās nodrošina tikai tiesību aktu tulkojumus ierobežotā skaitā "gatavības posmā", nevis tā kā iepriekš – tulko pēc katras dokumentu izstrādātājas struktūras katras sēdes. Tomēr A III ĢD nepārrauga šo noteikumu ievērošanu vai iespējas vēl vairāk samazināt secīgi tulkoto dokumentu redakciju skaitu.

36. Dažādo iestāžu pieejas tulkošanas pieprasījumu ierobežošanai nav saskaņotas, tādēļ tās ir nekonsekventas. Piemēram, pašlaik Parlaments visus rakstiskos jautājumus tulko ES 15 valodās, bet Komisijas atbildes ir pieejamas tikai divās procedūru valodās un tā Eiropas Parlamenta deputāta valodā, kurš uzdevis jautājumu.

Kvalitātes kontrole

Pārbaudes rakstisko tulkojumu atbilstīgas kvalitātes nodrošināšanai

37. Tulkojumiem jābūt precīziem, skaidriem un "mērķim atbilstošiem" (tādēļ vajadzīgā tulkojuma "kvalitāte" ir atkarīga no tā mērķa⁽¹⁶⁾). Palāta pārbaudīja, vai pastāv atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu tulkojumu kvalitāti atbilstīgi to mērķiem. Tulkošanas dienesta līmenī par kvalitātes kontroli galvenokārt atbild nodaļu vadītāji. Komisijā DGT visus tulkojumus iedala piecās "tulkošanas kvalitātes veidu" kategorijās ar dažādu redakcijas pakāpi un/ vai kvalitātes vērtējumu atbilstoši dokumenta veidam. Papildus tam daži Komisijas ģenerāldirektorāti, piemēram, Konkurences ĢD, sistemātiski pārbauda saņemtos tulkojumus.

⁽¹⁶⁾ Piemēram, dokumentiem, kas paredzēti publikācijai, vai juridiskiem tekstiem vajadzīgi labākas kvalitātes tulkojumi (un tādējādi lielāki resursi) nekā dokumentiem iekšējai lietošanai.

38. No otras puses, Parlaments un Padome neiedala tulkojumus atbilstoši kvalitātes kategorijām, un šo iestāžu kvalitātes kontroles procedūras ir mazāk strukturētas. Rezultātā redakcijas prakse ievērojami atšķiras, lai gan tiesību aktus pirms publicēšanas vienmēr rediģē juristi-lingvisti.

39. Papildus pārbaudēm, ko veic tulkošanas nodaļās, Parlamenta Tulkošanas direktorāts vērtē gan iekšējo, gan ārējo tulkojumu kvalitāti, divreiz mēnesī veicot izlases pārbaudes (kas galvenokārt attiecas uz valodas kļūdām, tādām kā pareizrakstība un gramatika, nevis uz pareizas terminoloģijas lietošanu utt.). Šajā procesā nosaka kvalitātes rādītājus, tādus kā lapā konstatēto kļūdu skaits, bet šī informācija nav pieejama ne Komisijā, ne Padomē.

40. Nevieni no tulkošanas dienestiem nav ieviesis īpašus līdzekļus lietotāju apmierinātības noteikšanai, nedz arī formulējis procedūras, kas veicamas pēc tam, kad saņemtas sūdzības par kvalitāti.

41. Klienta apmierinātības pētījums, ko Palāta veica par stāvokli 2004. gada beigās, parādīja, ka tulkojumu kvalitāti ES 15 valodās, kā arī tulkošanas pieprasījumu administratīvo apstrādi kopumā uzskatīja par apmierinošu. Tomēr daži Komisijas ĢD ziņoja par atsevišķām kvalitātes problēmām ar DGT tulkojumiem ES 15 valodās, konkrēti par nepietiekamu tehnisko terminu precizitāti un par mainīgu līgumtulkojumu kvalitāti. Padomes A III ĢD arī ziņoja par dažām kvalitātes problēmām Komisijas iesniegtajos tiesību aktu priekšlikumos.

42. Turpretim lielākā daļa 2004. gadā aptaujāto klientu, jo īpaši Komisijā, minēja tulkojumu kvalitātes problēmas ES 10 valodās. To izraisīja vajadzība galvenokārt izmantot ārštata tulkotājus (daudziem no tiem bija visai neliela pieredze ES dokumentu tulkošanā) un nepietiekami iekšējie resursi, lai pienācīgi rediģētu līgumtulkojumus.

43. Līgumtulkojumu kvalitāti vērtē štata tulkotāji, un tai var piešķirt līdz 10 punktiem. Ja kvalitātes kontrole rāda, ka līgumtulkotāja darba kvalitāte ir nepietiekama, dokumentu vai nu nosūta atpakaļ līgumtulkotājam, vai to padziļināti rediģē štata tulkotājs. Līgumtulkojumus, kas novērtēti ar 6/10 vai mazāk, iesniedz CIEQ⁽¹⁷⁾, kas ir neatkarīga iestāžu arbitrāžas komiteja. 40 % gadījumu, ko Komisija iesniedza 2004. gadā, CIEQ ieteica pilnībā vai daļēji pārtraukt līgumu.

⁽¹⁷⁾ CIEQ: *Comité Interinstitutionnel d'Evaluation de la Qualité des Traductions Externe* – Iestāžu komiteja ārējo tulkojumu kvalitātes novērtēšanai.

Termiņu ievērošana un citi klienta apmierinātības aspekti

44. Komisijas DGT 2004. gadā pabeidza apmēram 90 % visu tulkojumu saskaņotajos termiņos (salīdzinot ar apmēram 80 % 2003. gadā un 94 % 2005. gadā). Šis uzlabojums daļēji var būt saistāms ar mazāku darba slodzi. Atbilstošie skaitļi Parlamentā laikposmā no 2004. gada maija līdz 2005. gada jūlijam bija 86 %. SGC nav statistikas par tulkojumu termiņu ievērošanas līmeni Padomē.

45. Tomēr daži Palātas veiktās revīzijas laikā apsekotie Komisijas ģenerāldirektorāti ziņoja, ka DGT noteiktie termiņi nevienmēr sakrīt ar ģenerāldirektorātu juridiskajiem pienākumiem vai darba vajadzībām. Tādējādi administratori (kas nav valodnieki) paši bieži vien tulko dažus steidzamus un īsus dokumentus ("pelēkie tulkojumi"), bet citos gadījumos dažus tulkojumus tieši nosūta līgumtulkotājiem (sk. arī 54. un 75. punktu). Lai gan tas ir pragmatisks risinājums, tas vienlaikus atspoguļo nespēju apmierināt pieprasījumu un ievērojami palielina Komisijas grūtības kopumā pārvaldīt savu tulkošanas funkciju.

46. Padomes un Komisijas tulkojumu lietotāji ziņo arī, ka resursu trūkuma dēļ ES 10 valodām plānošanas nodaļas noteiktie termiņi – īpaši 2004. gadā – bija pārāk ilgi, lai atbilstu lietotāju vajadzībām.

Rakstisko tulkojumu izmaksas un efektivitāte

Tulkojumu izmaksas

Izmaksu aprēķins

47. Budžeta līdzekļu sadale pa darbības jomām nozīmē pastiprināt "budžeta vadības pārredzamību, ņemot vērā pareizas finanšu pārvaldības mērķus, jo īpaši lietderību un efektivitāti" (18). Zināms, ka darbības izmaksas ir būtiskas tās izpildes kontrolei. Parlamenta Rīcības kodeksa 12. panta 1. punkts paredz, ka "tulkošanas dienesti..reizi trīs mēnešos salīdzinoši informē lietotājus par izmaksām, kas radušās, viņiem pieprasot valodu nodrošinājumu". Tomēr šis noteikums nav īstenots. SGC nekad nav aprēķinājis tulkošanas izmaksas.

⁽¹⁸⁾ Sk. 14. apsvērumu Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulā (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 (OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.).

48. Revīzijas aptvertajā laikposmā Komisija atteicās no izmaksu aprēķināšanas projekta. Tomēr ar ABB procesa starpniecību notiek tulkošanas izmaksu sadale atsevišķām politikas jomām. Izmanto vienotu likmi, kas atkarīga no attiecīgā ĢD lieluma, bet nebalstās uz faktiskajām izmaksām vai faktisko izlietojumu.

49. Lai gan šāda informācija ir svarīga, iestādes nav aprēķinājušas ne savas kopējās tulkošanas izmaksas, ne tulkojuma lapas izmaksas. Palāta aprēķināja pilnas iekšējās un ārējās tulkošanas izmaksas, ko pārvalda iestāžu tulkošanas dienesti (t. i.,

neietverot tiešu ārpakalpojumu izmantošanu vai "pelēkos tulkojumus", par kuriem nav iespējams veikt nekādu izmaksu aprēķinu, jo nav informācijas par laiku, ko administratīvais personāls patērējis tulkošanai). Aprēķinu mērķis bija izveidot pamatu salīdzinājumam starp iestādēm, uz kurām attiecas revīzija, un salīdzināt līgumtulkojumu izmaksas. Palātas izmaksu aprēķina metodes detalizēts izklāsts dots *II pielikumā*.

50. Palātas aprēķinu rezultāti 2003. gadam ⁽¹⁹⁾ detalizēti parādīti 2., 3. un 4. tabulā.

2. tabula

Pilnas štata tulkojumu izmaksas

	ŠTATA TULKOJUMU KOPĒJĀS IZMAKSAS (miljonos EUR)				LAPAS VIDĒJĀS IZMAKSAS (EUR)			
	Komisija	Parlaments	Padome	3 iestādes	Komisija	Parlaments	Padome	3 iestādes
Štata tulkotāji	94,76	40,03	54,58	189,37	85,27	89,87	136,92	96,85
Sekretāri	5,46	7,80	11,25	24,51	4,92	17,51	28,22	12,54
Tiešās izmaksas	100,22	47,83	65,83	213,88	90,19	107,38	165,14	109,39
Pārvaldība	0,50	0,27	0,52	1,30	0,45	0,62	1,31	0,66
Tulkošanas dienesta personāls	34,06	10,35	11,42	55,84	30,66	23,25	28,64	28,56
Plānošana	2,35	0,41	1,25	4,00	2,11	0,92	3,12	2,05
Ēkas	22,80	9,14	12,50	44,44	20,52	20,52	31,35	22,73
IT	8,31	6,01	5,39	19,70	7,48	13,49	13,51	10,08
Citas ⁽¹⁾	9,72	3,09	3,48	16,28	8,74	6,93	8,72	8,33
Netiešās izmaksas	77,74	29,28	34,54	141,56	69,96	65,72	86,65	72,40
Kopējās izmaksas	177,95	77,11	100,38	355,44	160,15	173,11	251,80	181,78

⁽¹⁾ Cilvēkresursu pārvaldība, mācības, finanses u. c.

Avots: Revīzijas palāta.

⁽¹⁹⁾ 2004. un 2005. gadā izmaksas bija ievērojami augstākas, kā paskaidrots 53. punktā, tomēr šiem gadiem raksturīga zema efektivitāte, jo notika pāreja no sistēmas ar 11 valodām uz sistēmu ar 21 valodu.

3. tabula

Ārējo tulkojumu pilnās izmaksas

	KOPĒJĀS ĀRĒJO TULKOJUMU IZMAKSAS (miljonos EUR)				LAPAS VIDĒJĀS IZMAKSAS (EUR)			
	Komisija	Parlaments	Padome	3 iestādes	Komisija	Parlaments	Padome	3 iestādes
Štata tulkotāji (redakcija)	5,85	0,00	N.A.	5,85	18,36	0,00	N.A.	10,95
Sekretāri	1,51	2,74	N.A.	4,25	4,74	12,70	N.A.	7,95
Līgumtulkojumi	11,22	8,90	N.A.	20,12	35,24	41,22	N.A.	37,65
Tiešās izmaksas	18,58	11,64	N.A.	30,22	58,34	53,92	N.A.	56,55
Pārvaldība	0,14	0,12	N.A.	0,26	0,44	0,56	N.A.	0,49
Tulkošanas dienesta darbinieki	9,32	4,54	N.A.	13,86	29,26	21,04	N.A.	25,94
Plānošana	0,65	0,18	N.A.	0,83	2,03	0,83	N.A.	1,55
Līgumtulkotāju nodaļa	2,01	1,39	N.A.	3,40	6,32	6,44	N.A.	6,37
Ēkas	2,29	1,75	N.A.	4,04	7,18	8,10	N.A.	7,55
IT	2,29	1,71	N.A.	4,01	7,20	7,94	N.A.	7,50
Citas ⁽¹⁾	1,56	0,58	N.A.	2,15	4,91	2,69	N.A.	4,02
Netiešās izmaksas	18,27	10,27	N.A.	28,54	57,34	47,60	N.A.	53,41
Kopējās izmaksas	36,85	21,92	N.A.	58,76	115,68	101,54	N.A.	109,97

⁽¹⁾ Cilvēkresursu pārvaldība, mācības, finanses utt.

Avots: Revīzijas palāta.

4. tabula

Aprēķinātās pilnās tulkošanas izmaksas; iekšējie un ārējie tulkojumi

	KOPĒJĀS TULKOŠANAS IZMAKSAS (miljonos EUR)				LAPAS VIDĒJĀS IZMAKSAS (EUR)			
	Komisija	Parlaments	Padome	3 iestādes	Komisija	Parlaments	Padome	3 iestādes
Štata tulkotāji	100,61	40,03	54,58	195,22	70,37	60,54	136,92	78,41
Sekretāri	6,97	10,54	11,25	28,76	4,88	15,94	28,22	11,55
Līgumtulkotāji	11,22	8,90	0,00	20,12	7,85	13,45	0,00	8,08
Tiešās izmaksas	118,80	59,47	65,83	244,10	83,09	89,93	165,14	98,05
Pārvaldība	0,64	0,40	0,52	1,56	0,45	0,60	1,31	0,63
Tulkošanas dienesta darbinieki	43,38	14,90	11,42	69,70	30,34	22,53	28,64	27,99
Plānošana	2,99	0,59	1,25	4,83	2,09	0,89	3,12	1,94
Līgumtulkotāju nodaļa	2,01	1,39	0,00	3,40	1,41	2,10	0,00	1,37
Ēkas	25,09	10,89	12,50	48,47	17,55	16,47	31,35	19,47
IT	10,60	7,72	5,39	23,71	7,41	11,68	13,51	9,52
Citas ⁽¹⁾	11,28	3,67	3,48	18,42	7,89	5,55	8,72	7,40
Netiešās izmaksas	96,00	39,55	34,54	170,09	67,14	59,81	86,65	68,32
Kopējās izmaksas	214,80	99,02	100,38	414,19	150,24	149,74	251,80	166,37

⁽¹⁾ Cilvēkresursu pārvaldība, mācības, finanses utt.

Avots: Revīzijas palāta.

Izmaksu analīze

51. Lapas izmaksas ir aprēķinātas *ex post*, un attiecas uz tikai 2003. gada pieprasījumu apjomam un produkcijai. Tā kā lielākā daļa tulkošanas izmaksu ir fiksētas izmaksas (87 % EP, 91 % DGT un 97 % SGC), zema pieprasījuma gados dabiski lapas izmaksas bija augstākas. 2004. gadā Komisijas tulkojumu apjoms ES 15 valodām pazeminājās gandrīz par 25 %, kā rezultātā par 20 % samazinājās produkcija, jo līgumtulkojumu skaita samazinājums bija pārāk neliels, lai pilnībā nodarbinātu štata tulkotājus. 2003. gadā izmaksas par lapu, kas tulkota Komisijā un Parlamentā, bija salīdzināmas, kamēr Padome par lapu maksāja ievērojami dārgāk, galvenokārt zemākas produktivitātes un lielāku sekretāru atbalsta un ēku izmaksu dēļ. Tā kā Padomei pietiek pastāvīgo darbinieku, lai izvairītos no līgumtulkojumu izmantošanas ES 15 valodām, kopējo lapas izmaksu līmenī šī atšķirība bija pat lielāka.

52. 2003. gadam aprēķinātās pilnās izmaksas par līgumtulkojuma lapu bija par 35 % mazākas nekā iekšējo tulkojumu izmaksas Parlamentā (EUR 100 pret EUR 154) un par 25 % mazākas Komisijā (EUR 120 pret EUR 160). Tomēr šajos datos nav ņemts vērā iekšējo un ārējo tulkojumu dažāda raksturs, jo iekšējie tulkojumi tika veikti daudz svarīgākiem un vairāk laika prasītiem prioritāriem dokumentiem, tādiem kā tiesību akti un publicēšanai paredzētie dokumenti. Štata tulkotāji bija iesaistīti arī citos ar valodu saistītos pienākumos, kas nozīmē to, ka viņu laiks netika pilnībā veltīts tulkošanai (sk. 76. punktu). Gan ES 15 valodām, gan ES 10 valodām līgumtulkojumu cenas, ko maksāja Parlaments, vidēji ir par 12 % augstākas nekā DGT maksātās cenas ⁽²⁰⁾.

Tulkošanas procesa efektivitāte

53. Uz darbības jomām balstīta metode cilvēkresursu un finanšu resursu pārvaldībai prasa noteikt mērķus, plānot darbības un kontrolēt iznākumu un izpildi, samērojot ar uzdevumiem, ko kvantificē ar rādītāju starpniecību. Tomēr iestādes neizstrādā pietiekamus rādītājus un pārvaldības informāciju, lai kontrolētu:

- noraidītos pieprasījumus un kopējo pieprasījumu skaitu (Eiropas Parlaments);
- iesniegšanas termiņu ievērošanu (SGC);
- Rīcības kodeksa pārkāpumus (Eiropas Parlaments);
- tulkoto lapu skaitu uz pierasītājstruktūru/ valodu kombināciju (Eiropas Parlaments);
- “pamatdokumentus”, kuriem tulkojumi ir obligāti (Eiropas Parlaments un SGC);

⁽²⁰⁾ Jaunajām valodām cenu atšķirības variējas no 15 % Lietuvai līdz 38 % Latvijai. Vidējā cenu atšķirība ir apmēram 12 % (sk. 4. tabulu), ko daļēji var skaidrot ar dažādiem līguma noteikumiem. Jo īpaši Parlamenta līgumdarbiniekam ir pienākums pieņemt tulkojumu un ir jāstrādā ļoti īsos termiņos, ja tas ir rakstisko jautājumu tulkojums.

- pilnīgi vai daļēji veiktos tulkojumos, kas nebija vajadzīgi, jo sākotnējā dokumentā tika veiktas izmaiņas (Eiropas Parlaments, Komisija un SGC).

54. Turklāt Komisija nedz veica pārraudzību, nedz tai bija kāda informācija par “pelēko tulkojumu” apjomu vai dokumentiem, kurus pieprasošais ģenerāldirektorāts tieši nosūtījis ārējai tulkošanai (sk. arī 45. un 75. punktu).

55. Tulkošanas dienestu procedūras, organizāciju un darba metodes tieši ietekmē īpašas problēmas, tādas kā steidzami pieprasījumi, jo īpaši Padomē, juridiski teksti un iestāžu darba kārtība. Tulkojumu apjoms, kuriem ir ļoti īsi termiņi (mazāk nekā 24 vai 24–72 stundas), ir parādīts 5. tabulā.

5. tabula

Piemērotie tulkojumu termiņi

	Komisija		Parlaments		Padome	
	< 24	24–72	< 24	24–72	< 24	24–72
Atvēlētais laiks (stundās)	3 %	7 %	19 %	30 %	40 %	22 %

Avots: ICTI (Iestāžu rakstiskās un mutiskās tulkošanas komiteja).

Pieprasījuma prognozes

56. Lai nodrošinātu maksimālu iekšējo resursu izmantošanu, īpaši svarīga ir pareiza pieprasījuma prognozēšana. Īstermiņā, neatkarīgi no šķietami mazākām ārējo tulkojumu izmaksām, tulkojumu nosūtīšana līgumtulkotājiem ne vienmēr ietaupa naudu. Tā kā iekšējās tulkošanas izmaksas galvenokārt ir fiksētas izmaksas (sk. 51. un 52. punktu), tad papildu izmaksas par papildu iekšējā tulkojuma lapu ir ļoti zemas, kamēr papildu izmaksas par ārējā tulkojuma lapu ir ievērojamas. Tādējādi ideāli būtu ārējos tulkojumus ierobežot un izmantot tikai tad, kad iekšējie resursi nav pieejami. Tam vajadzīga laba pieprasījuma prognožu sistēma.

57. Lai gan Parlamenta Rīcības kodekss nosaka, ka “pamatojoties uz to darba programmām, komiteju, delegāciju un politisko grupu sekretariāti katru mēnesi sagatavo tulkošanas prognozes, kurā katram dokumentam ir norādīta iespējamā oriģinālvaloda, iespējamais iesniegšanas datums un tulkojamo lappušu skaits”, plānošanai nav nosūtīta neviena prognoze.

58. Lielākā daļa Komisijas ģenerāldirektorātu 2003. un 2004. gadā sistemātiski neiesniedza Rakstiskās tulkošanas ĢD tulkošanas prognozes noteiktam laikposmam, bet Padomē tikai daži ģenerāldirektorāti regulāri iesniedza A III ĢD tulkošanas vajadzību prognozes.

59. Praksē galvenais informācijas avots par turpmāko darba slodzi ir iestāžu darba programmas un iestāžu sēžu provizoriskās darba kārtības, kas sniedz tikai aptuvenu norādi par tulkošanas vajadzībām un tādējādi neder detalizētai plānošanai.

Iesniegšanas termiņu ievērošana

60. Parlamenta 2004. gada Rīcības kodekss paredz vispārēju 10 dienu iesniegšanas termiņu ⁽²¹⁾. Tomēr pirmajā šā termiņa piemērošanas gadā tulkojumu lietotāji to ievēroja tikai apmēram pusē gadījumā. Tādējādi lielāko daļu tulkojumu var iesniegt īsi pirms sēdēm.

61. 1998. gadā Padomes A III ĢD nosaka iesniegšanas termiņu (10 darba dienas darba grupas dokumentiem un 5 darba dienas Pastāvīgo pārstāvju komitejas (*Coreper*) dokumentiem). Steidzamības dēļ, kas raksturīga Padomes darbam, šos termiņus reti kad ievēro. Lielāko daļu Parlamenta un Padomes tulkojumu iesniedz īsi pirms sēdēm.

62. Komisija nav noteikusi iesniegšanas termiņu, bet Rakstiskās tulkošanas ĢD plānošanas nodaļa regulāri vienojas ar lietotājiem par citiem termiņiem, ja prasītajos termiņos darbu nav iespējams veikt.

Plānošana

63. Saskaņā ar Palātas veikto pilno tulkošanas izmaksu aprēķinu 2003. gadam trīs iestādēs plānošana izmaksāja apmēram 4,8 miljonus EUR, kas ir apmēram 1 % no kopējām tulkošanas izmaksām (sk. 2. tabulu). Plānošana ir instruments, lai panāktu visefektīvāko iekšējo resursu izlietojumu (sk. 56. punktu).

64. Cita starpā, īso tulkošanas termiņu dēļ (sk. 5. tabulu) nodaļu vadītājiem Padomē un Parlamentā ir ierobežotas iespējas plānot ilgām vai vidēji ilgām termiņam vai izlīdzināt darba slodzi.

65. Padomes plānošanas sistēma balstās uz iesniegtā dokumenta izdrukāto lapu skaitu. Tas nav uzticams līdzeklis tulkošanas laika aprēķināšanai, jo bieži vien neatspoguļo faktiski vajadzīgo tulkošanas darbu ⁽²²⁾.

66. Datorsistēma Parlamentā atļauj plānošanas nodaļām pārbaudīt to tulkoto lapu skaitu, kas dienā jāpabeidz. Tas sniedz vispārēju priekšstatu par valodas nodaļā pieejamajiem resursiem, bet nesniedz atjauninātu informāciju par katras nodaļas pieejamajiem iekšējiem resursiem noteiktā laikposmā, ņemot vērā tulkotāju pieejamību (atvaļinājumi, mācības utt.).

⁽²¹⁾ Iesniegšanas termiņš ir minimālais, nesaīsināmais laiks, kas piešķirts tulkošanas dienestam, lai sagatavotu pieprasīto tulkojumu.

⁽²²⁾ Dokumenta tulkošanai vajadzīgais darba apjoms atkarīgs no vairākiem faktoriem, tostarp no tulkojamo vārdu skaita (lapās var būt dažāda garuma teksts; tikai grozījumi, kas jātulko, jau iepriekš tulkotam tekstam utt.), dokumenta tehniskās sarežģītības un tulkotā avota vai atsauces dokumenta pieejamības.

Iekšējo un ārējo resursu efektīvs izlietojums

Priekšapstrāde

67. Lai izvairītos no iepriekš tulkotu tekstu atkārtotas tulkošanas, tulkošanas dienesti prasa, lai lietotāji norādītu atsauces uz līdzīgiem, jau tulkotiem dokumentiem un/ vai norādītu izmaiņas, kas veiktas jau tulkota dokumenta iepriekšējā redakcijā. Tomēr tā kā šo norāžu bieži vien nav vai tās ir nepilnīgas, plānošanas nodaļām ir pienākums datu bāzēs meklēt šos dokumentus. Pieprasījumu un tulkoto dokumentu kodifikācija nav pietiekami precīza, lai atvieglotu šos meklējumus. Īpaši sarežģīts stāvoklis ir Parlamentā, kur dokumenti ir izkaisīti pa dažādām datu bāzēm un tīkliem, un tulkošanas dienestiem nav visaptveroša tulkoto dokumentu krājuma.

Tulkošanas nodaļu darba metodes

68. Nodaļu vadītāji atbild par darbu piešķiršanu saviem štata tulkotājiem. Katras valodas nodaļas organizācija ir atšķirīga, dažas ir sadalītas specializējušos tulkotāju grupās, citas izmanto pieeju, kad darbus sadala to ienākšanas secībā. Komisijas *DGT* un Padomes A III ĢD katrs ir centralizēti izstrādājis līdzekļus, kas parāda atsevišķu tulkotāju pieejamību. Tomēr šie līdzekļi netiek izmantoti sistemātiski visās valodu nodaļās. Parlamentam šādu līdzekļu nav. Daži nodaļu vadītāji izmanto sadalījuma lapas, daži piešķir darbu manuāli.

69. Visās tulkošanas nodaļās ir gan tulkotāji, gan tehniskie darbinieki. Pēdējie atbild par atsauču meklēšanu, rakstīšanu, formatēšanu, arhīvu veidošanu utt. Padome ⁽²³⁾ un Parlaments nodarbina vienu sekretāru uz diviem tulkotājiem, kamēr Komisijā viens sekretārs ir uz četriem vai pieciem tulkotājiem.

70. Neraugoties uz faktu, ka visas trīs iestādes ir pasludinājušas politiku atbalstīt moderno tehnoloģiju izmantošanu un 2003. gadā IT līdzekļiem ir izlietojušas 23,7 miljonus EUR (pilnās izmaksas, ietverot licences, sk. 4. tabulu), praksē katrs tulkotājs, ar nodaļas vadītāja kļušu piekrišanu, var izlemt, vai izmantot datortulkošanas programmu (*Translator's Workbench*), izpētes līdzekļus (tādus kā *Euramis*, *IATE* u. c.) un balss atpazīšanas programmatūru (pretstatā rakstīšanai). Parlamentā to tulkotāju un tehnisko darbinieku procentuālais daudzums, kuri izmanto šos līdzekļus, dažādās nodaļās ievērojami atšķiras (no 10 % līdz 90 %). Padomē IT līdzekļi tika izmantoti nenozīmīgi. Komisijai ir vismodernākie IT līdzekļi visās trijās iestādēs, bet nav informācijas par to, kāda mērā tos izmanto.

⁽²³⁾ Pēc tam, kad atskaitīts laiks, ko sekretāri patērējuši ar tulkošanas procesu nesaistītām darbībām.

71. Kopš 2003. gada apmēram 100 no 1 100 Komisijas tulkotājiem ir bijuši iesaistīti darbā no attāluma. Saskaņā ar Rakstiskās Tulkošanas ĢD novērtējuma ziņojumu ⁽²⁴⁾ pašreizējā formula ik gadu ļauj ietaupīt neto ap EUR 10 000 uz tulkotāju, galvenokārt augstas produktivitātes dēļ. Parlamentā 26 no 430 tulkotājiem ir iesaistīti darbā no attāluma, un arī Padome ir uzsākusi divus pilotprojektus šajā jomā.

Ārpakalpojumu izmantošana

72. Gan Komisijas, gan Parlamenta nostāja ir tiesību aktu tulkojumiem (ar kvalitāti saistīti apsvērumi), kā arī steidzamiem, konfidencialiem un īsiem dokumentiem (praktiski apsvērumi) vienmēr izmantot iekšējo tulkošanu. Tā kā gandrīz viss tulkošanas darbs Padomē iekļaujas šajās trīs kategorijās, Padomē tulkumus lielākoties veic iekšēji.

73. Lēmumu nosūtīt dokumentu līgumtulkotājam principā pieņem tulkošanas nodaļu vadītāji (izņemot tiešo ārpakalpojumu izmantošanu, kā minēts iepriekš), ņemot vērā tulkojuma veidu un pieejamos iekšējos resursus. Komisijā un Parlamentā 2004. gadā lielākajā daļā valodas nodaļu bija vērojama skaidra, pozitīva korelācija starp darba slodzi un līgumtulkotājiem nosūtīto darbu procentuālo daudzumu. Tomēr revīzija konstatēja, ka divās Komisijas DGT nodaļās 2004. gadā ir bijusi augsta līgumtulkojumu procentuālā daļa, lai gan to daba slodze bija zem vidējas (saistībā

ar novēlotu reakciju uz darba slodzes samazinājumu salīdzinājumā ar 2003. gadu), kas norāda uz nepietiekamu iekšējo resursu izmantošanu. Parlamentā Franču valodas nodaļai bija otrā zemākā darba slodze 2005. gadā, bet otra augstākā līgumtulkotājiem nosūtīto darbu procentuāla daļa. Šīs situācijas nav risinātas ar koriģējošu pārvaldības darbību.

74. Gan Parlaments, gan Komisija daļu tulkojumu automātiski nosūta līgumtulkotājiem, nepārbaudot iekšējo resursu pieejamību dažās vai visās valodās. 2003.–2004. gadā abas iestādes izvirzīja mērķi palielināt līgumtulkotājiem nosūtīto darbu procentuālo daļu līdz attiecīgi 30 % un 40 %, lai tiktu galā ar gaidāmo kopējā pieprasījuma pieaugumu un ņemot vērā līgumtulkojumu zemākās izmaksas (salīdzinājumā ar papildu štata tulkotāju pieņemšanu darbā). Saistībā ar pieprasījuma strukturālo kritumu 2004. gadā Komisijas DGT atcēla šo mērķi un Parlaments deva rīkojumu līgumtulkotājiem nesūtīt neko citu, kā vien CRE ⁽²⁵⁾ vēlēšanu periodā. Lai gan kopējā darba slodze uz ES 15 valodu nodaļu 2004. gadā salīdzinājumā ar 2003. gadu bija apmēram par 20 % zemāka, Parlamenta līgumtulkotājiem nosūtīto darbu procentuālā daļa īpaši nemainījās (32,5 % 2003. gadā un 32 % 2004. gadā) (sk. 6. tabulu). Atšķirības līgumtulkošanai nosūtītajā procentuālajā daļā ES 10 no 2004. līdz 2005. gadam Parlamentā, Komisijā un Padomē galvenokārt bijušas tādēļ, ka Parlaments 2004. gadā ir bijis daudz veiksmīgāks, pieņemot darbā štata tulkotājus ES 10 valodām nekā pārējās iestādes. Tā kā tiesību aktu izstrāde 2004. gadā palēninājās un tulkošanas apjoms bija mazāks, Parlaments spēja veikt lielāko daļu tulkojumu ES 10 valodās, izmantojot štata tulkotājus (sk. arī 20. un 25. punktu).

6. tabula

Līgumtulkojumu procentuālās daļas 2003., 2004. un 2005. gadā

Līgumtulkojumu procentuālā daļa	Komisija			Parlaments			Padome		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Visās valodās	22 %	23 %	20 %	33 %	30 %	36 %	0 %	1 %	2 %
ES 15 valodās	21 %	16 %	10 %	32,5 %	32 %	33 %	0 %	0 %	0 %
ES 10 valodās	Nav datu	60 %	37 %	41 %	20 %	43 %	Nav datu	8 %	5 %

Avots: Revīzijas palāta.

75. Lai gan gadījumi, kad ģenerāldirektorāti, kuriem vajadzīgs tulkojums, tieši nosūta darbus līgumtulkotājiem, ir reti Padomē un Parlamentā ⁽²⁶⁾, revīzijā ir konstatēts, ka 2003.–2004. gadā, bez Rakstiskās tulkošanas ĢD ziņas, Komisijas ģenerāldirektorāti tieši līgumtulkotājiem ir nosūtījuši vairākus simtus lapu (sk. arī 45. un 54. punktu).

Produktivitāte

76. Lai salīdzinātu iestāžu veikumu laikā, tika izvērtēta triju revidēto iestāžu produktivitāte no 2000. līdz 2005. gadam. Produktivitātes aprēķināšanai izmantoja jēdzienu "pilna darba laika ekvivalents" (FTE), saskaņā ar kuru uzskata, ka tulkošanai patērētais laiks ir tas laiks, kurā tulkotāji ir efektīvi pieejami darbam birojā. Tā kā daudzos gadījumos šis laiks ietver citas darbības, kas nav tulkošana (mācības, pārvaldība, kvalitātes kontrole, citu dienestu izstrādāto dokumentu pārļasišana utt.), uz FTE balstīta produktivitāte ir tikai plašs rādītājs. Salīdzinājumi starp iestādēm un

⁽²⁴⁾ Eiropas Komisija, DGT, Rakstiskās tulkošanas direktorāts, Evaluation Report of the Telework Pilot Project in the Translation Service, Brussels, 6 October 2003.

⁽²⁵⁾ CRE = "Compte rendu in Extenso": sīki detaļu protokoli, kas veidoja apmēram 18 % no Parlamenta tulkojumu apjoma 2003.–2005. gadā.

⁽²⁶⁾ EP politiskās grupas reizēm tieši algo līgumtulkotājus, ja plānošanas nodaļa noraida viņu pieprasījumu (kas pārsniedz to nedēļas kvotu – 15 lapas).

valodas nodaļām vienā iestādē būtu jāvērtē piesardzīgi. Lai novērtētu, vai vadība var rīkoties tieši, būtu rūpīgi jāpēta konstatēto atšķirību iemesli un jāanalizē iespējamie ierobežojumi.

77. Produktivitāte, kas definēta kā standartlapu skaits, kas tulkots iestādē uz štata tulkotāja FTE, svārstās plašā diapazonā gan starp valodu nodaļām, gan starp iestādēm. ES 10 valodu nodaļu produktivitāte visās iestādēs kopumā ir mazāka, jo ir lielākas mācību vajadzības, trūkst pieredzes, ir mazākas tulkošanas atmiņas (ierobežoti izmanto datortulkošanu) un vairāk laika prasā ārštata tulkojumu redakcija.

78. ES tulkošanas dienestu produktivitāte ir daudz zemāka nekā privātajā sektorā⁽²⁷⁾. Augstāku produktivitāti privātajā sektorā galvenokārt nosaka dokumentu raksturs (maz juridisku dokumentu), kā arī plašs IT līdzekļu pielietojums. Lai gan dokumenti ir mazāk sarežģīti, uzskata, ka līgumtulkojumu kvalitāte ir sliktāka un vajadzīga dziļāka redakcija nekā dokumentiem, ko tulkojuši štata tulkotāji. Tādējādi tulkojumu neatbilstošas kvalitātes dēļ ir anulēti daudzi līgumi ar ārējiem birojiem (sk. 43. punktu). Tomēr, ja trūkst iekšējo resursu rezerves, augstāka produktivitāte kopā ar zemākām algām padara līgumtulkojumus ievērojami lētākus izmaksu ziņā nekā tas būtu, nodarbinot papildu štata tulkotājus, pat tad, ja ir iekļautas netiešās izmaksas (plānošana, konkursi, maksājumi, kvalitātes kontrole utt.) (sk. 7. tabulu).

7. tabula

Vidējais tulkotāja tulkoto lapu skaits (FTE)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Komisija (gadā)	915	902	909	1 054	917	797
Komisija (dienā)	5,2	5,2	5,1	5,7	5,0	4,5
Parlaments (gadā)	1 092	1 195	1 062	1 031	858	1 226
Padome ⁽¹⁾ (gadā)	602	653	772	707	648	669

(¹) Padome: līdz 2004. gadam (ieskaitot) tikai ES 15 valodas.

Avots: Revīzijas palāta.

Komisija

79. Rakstiskās tulkošanas ĢD produktivitāti, kas vairumā gadu bija nedaudz zemāka nekā Parlamentā, līdz zināmam apmēram var izskaidrot ar Komisijas likumdošanas procesa iniciatīvas funkciju. Tas paredz apjomīgāku revīzijas darbu un vadošo lomu terminoloģijas un datubāzu izstrādē, no kā labumu gūst arī citas iestādes. Turklāt Komisijas tulkošanas personāls veic citas ar valodu saistītas funkcijas, kas neatspoguļojas dienas tulkošanas rezultātos.

80. No 2003. līdz 2005. gadam vidējā produktivitāte ES 15 valodās samazinājās vairāk nekā par 20 %. Vairumam ES 15 valodu, kas nav procedūru valodas, produktivitāte nokritās zem četrām lapām dienā. Šis samazinājums notika tādēļ, ka samazinājās darba slodze valodām, kas nav procedūru valodas, kas radīja resursu pārpalikumu. Resursu pārpalikums jāvērtē, ņemot vērā tiešo nosūtīšanu līgumtulkotājiem, kas notika bez jebkādas DGT pārraudzības (sk. 75. punktu).

81. Pat pēc tam, kad DGT ieviesa tā saukto "elastības mehānismu", kas ļāva pārsūtīt tulkošanas darbus vienā valodas departamentā no nodaļām, kurās darba slodze uz laiku ir virs vidējās, uz citām nodaļām, joprojām starp nodaļām pastāv ievērojamas produktivitātes atšķirības⁽²⁸⁾. Šo atšķirību galvenais iemesls ir tulkošanas pieprasījuma svārstības dokumentiem, kas attiecas uz dažādām politikas jomām, ko nosaka valodas nodaļu kompetence. Kopš paplašināšanās ir vēl vairāk pieaugušas produktivitātes atšķirības starp DGT nodaļām. Visražīgākās nodaļas produktivitāte 2005. gadā ir divreiz lielāka par vismazražīgākās nodaļas produktivitāti.

(²⁷) Sk. arī PriceWaterhouseCoopers, Comité Economique et Social (CES) & Comité des Régions (CdR), "Analyse comparative de la productivité des départements de traduction des institutions européennes", Bruxelles, 4 août 2000, p. 24: "Il est à noter que la productivité d'un traducteur d'un établissement privé tourne aux environs de 8 à 10 pages par jour sans tenir compte de la production via "Translation Memory" (une page correspondant à 350 mots)" (350 vārdi = 2 100 zīmes = 1,4 standartlapa).

(²⁸) Piemēram, Angļu valodas departamentā visvairāk nodarbinātās nodaļas produktivitāte 2004. gada pirmajā pusē bija par 65 % lielāka nekā vismazāk nodarbinātās nodaļas produktivitāte.

Parlaments

82. Pēdējo piecu gadu laikā Parlaments ir samazinājis tulko-tāju skaitu vidēji par vairāk nekā pieciem FTE (jeb 15 %) katrai valodai.

83. Angļu un franču tulkošanas nodaļas EP regulāri strādā zem vidējā (par 5 līdz 20 %, atkarībā no gada), jo produktivitātes atšķirības starp pārējām ES 15 valodām iekļaujas 10 %. Tas skaidrojams ar to, ka franču nodaļai tulkojumu skaits ir virs vidējā rādītāja un līgumtulcotājiem arī tiek nosūtīts tulkojumu skaits, kas ir virs vidējā rādītāja. Angļu nodaļai ir mazāk tulkojumu, jo lielākā daļa iekšējo dokumentu tiek sagatavota angļiski. Līgumtulkošanai nosūtītais apjoms un resursu pārpalikums ir faktori, kam vajadzīgi pārvaldības lēmumi.

Padome

84. Padomes produktivitāte sistemātiski bija zemāka nekā Komisijas un Parlamenta produktivitāte. To var saistīt ar tādiem faktoriem kā daudz juridisku dokumentu, kas prasa īpašu uzmanību, lielas pieprasījuma svārstības (dienas slodze no mazāk nekā 1 000 līdz vairāk nekā 7 000 lapas 2003. gadā).

85. Lai risinātu lieko resursu problēmu, A III ĢD ir pieņēmis ilgtermiņa rīcības plānu tulcotāju un sekretāru skaita samazināšanai ES 15 valodu nodaļās no apmēram 50 FTE 2002. gadā līdz 25 FTE 2015. gadā ⁽²⁹⁾. Tomēr plāna pilnīga izpilde ir ilgs process, jo Padome apgalvo, ka ir mazas iespējas iestādē pārdislocēt darbiniekus un neliela mobilitāte starp iestādēm.

86. Valodas nodaļu produktivitātes atšķirības Padomē (un Parlamentā) ir mazākas nekā Komisijā (izņemot A III ĢD Angļu valodas nodaļas zemo produktivitāti, kas ir apmēram 20–40 % zemāka nekā citu nodaļu produktivitāte 2003.–2005. gadā). Oriģinālu redakcija un angļu valodas kā galvenās valodas loma, tulkojot dokumentus no ES 10 valodām, kas rada ievērojamas terminoloģiskas grūtības, līdz zināmam apjomam ļauj izskaidrot zemo produktivitāti.

Tulkošanas procesa uzraudzība, izmantojot izpildes rādītājus

87. Iestādes galvenā tulkošanas statistika tiek veidota centralizēti un ir vērsta uz katras nodaļas tulkošanas apjomu. Šos statistikas datus regulāri izmanto pārvaldības un resursu nodaļas, bet plaši atšķiras to izmantojums ikdienas uzraudzībā, ko veic tulkošanas nodaļu vadītāji, un daži nodaļu vadītāji ir izstrādājuši paši savus līdzekļus.

⁽²⁹⁾ DGMA, *Plan d'action pour la modernisation administrative du SGC (PAMA)*, 30 May 2002, section 11: *Réforme de la DG A III*.

88. Dažām iestādēm nav izpildes rādītāju un statistikas par:

- a) faktisko laika patēriņu pret standartlaiku vai prognozēto laiku, tulkojot specifisku dokumentu (Eiropas Parlaments, Komisija un SGC);
- b) rediģēto lapu skaitu (Komisija un SGC) un redakcijai patērēto laiku (Eiropas Parlaments, Komisija un SGC);
- c) atsevišķu tulcotāju iztulkoto apjomu un produktivitāti (SGC);
- d) tulkojumu apjomu, ko plānošanas nodaļas un tulkošanas nodaļas automatiski nosūta līgumtulcotājiem (Eiropas Parlaments un Komisija);
- e) piegādes termiņu neievērošanu (SGC);
- f) IT tulkošanas līdzekļu ietekmi uz produktivitāti (Eiropas Parlaments, Komisija un SGC);
- g) saistītiem datiem, tādiem kā korelācija starp darba slodzi un līgumtulkošanai nosūtīto apjomu (Eiropas Parlaments, Komisija un SGC) (sk. 73. un 83. punktu).

89. Iztulkotā apjoma un produktivitātes statistika dažādiem ES iestāžu tulkošanas dienestiem ietver teksta segmentus, kas tulkoti automatiski, īpaši ar *Translators' Workbench (TWB)* sistēmu. Lai aprēķinātu reālo darba slodzi un atsevišķu tulcotāju iztulkoto apjomu un produktivitāti, privātās tulkošanas firmas izmanto precīzākas aprēķina sistēmas.

90. Atšķirībā no citām iestādēm, kas ņem vērā tikai grozītās dokumenta daļas, Padome aprēķina savu tulkoto apjomu, balstoties uz izdrukātajām lapām (sk. arī 65. punktu). Rezultātā Padomes tulkotā apjoma statistika norāda skaitļus, kas vairāk nekā par 50 % pārsniedz faktiski tulkoto lapu skaitu. Pēc Palātas veiktās revīzijas A III ĢD pieņēma metodi, kas ir līdzīga kādai no tām, ko izmanto citas iestādes.

Sadarbība starp iestādēm

91. *ICTI* izveide 1995. gadā ir pakāpeniski ļāvusi ES tulkošanas dienestiem sadarboties noteiktās jomās.

92. Līdz šim galvenie sasniegumi ir šādi:

- a) kopīgas terminoloģijas datubāzes un tulkošanas atmiņas izveide;
- b) iestāžu konkursi līgumtulcotājiem no ES 10 valodām un uz tām ⁽³⁰⁾;

⁽³⁰⁾ Tomēr Komisija gandrīz neizmantoja sarakstu, bet pati organizēja savus konkursus.

- c) vienota konkursa procedūra, lai iegādātos balss atpazīšanas programmatūru un citus daudzvalodu līdzekļus;
- d) apvienotā komiteja līgumtulkojumu kvalitātes novērtēšanai (CIEQ);
- e) ierobežota tulkotāju apmaiņa un tulkošanas slodzes izlīdzināšana.

93. Palātas veiktā izpildes un pieprasījuma rakstura un termiņu analīze rāda, ka, tā kā visas iestādes sastopas ar strukturālām grūtībām nodrošināt pietiekamu apmierinošas kvalitātes tulkojumu apjomu ES 10 valodās, pastāv skaidras atšķirības, ciktāl tas skar ES 15 valodas. Piemēram, angļu valodas tulkotājiem bija vislielākā darba slodze no visām valodām Komisijas Rakstiskās tulkošanas ĢD (sk. 86. punktu), bet viszemākā tā bija Padomē un Parlamentā. Tā kā Padome un Parlaments strādā ar ļoti īsiem termiņiem un ļoti mainīgu pieprasījumu, kādu laiku atsevišķos periodos viņiem bija arī resursu rezerves (sk. 84. punktu).

94. Ievērojot secinājumus, ko sniedza darba grupa darba slodzes izlīdzināšanai, 2005. gada 1. janvārī tika uzsākts pilotprojekts 2005. gadā 3 763 lapas (jeb 63 % no pieprasījumu apjoma) pēc citas iestādes pieprasījuma tulkoja kāda no dalībvalstīm. Tas tikko atbilst 0,2 % no visu iesaistīto iestāžu kopējās darba slodzes, kamēr vairāk nekā 20 % tās pašas darba slodzes ir atvēlēts līgumtulkojumiem. Ietaupījumi lēšami ap EUR 150 000 ⁽³¹⁾. Lai gan kopējās resursu rezerves ir daudz lielākas nekā resursi, kas pilotprojektā bija pieejami citām iestādēm, potenciālie ietaupījumi ir lielāki.

95. Tomēr pašreizējās darba slodzes izlīdzināšanas sistēmas trūkums ir tāds, ka dokumenti, ko parasti nosūta līgumtulkojumiem un tulkojumi ES 10 valodās, no sistēmas ir izslēgti. Turklāt iestādes pienācīgi neinformē cita citu par pieejamo resursu rezervi un tām nav reāla pamudinājuma vai pienākuma pieņemt tulkošanas pieprasījumu no citas iestādes. Ja Komisijas Rakstiskās tulkošanas ĢD iekšējiem tulkotājiem to "veco" valodu nodaļās, kas nav procedūru valodas, 2005. gadā būtu bijusi tā pati produktivitāte, kas 2003. gadā, viņi būtu iztulkojuši vismaz par 10 000 lapām vairāk katrā no ES 15 valodām. 2005. gadā Parlaments un daži Komisijas ĢD nosūtīja līgumtulkojumiem līdzīgu apjomu lapu skaita ziņā dokumentu, kas nav steidzami, tajās valodās, ko būtu varējusi iztulkot cita iestāde. Tādējādi būtu varēts izvairīties no kopējam izmaksām apmēram 11 miljoni EUR par līgumtulkojumiem ⁽³²⁾.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Piemērotās procedūras, lai nodrošinātu, ka rakstiskās tulkošanas pieprasījumi ir izpildīti un nav veikti nevajadzīgi tulkojumi

96. Nevienā no iestādēm nav konsekventu un skaidru tulkojumu pieprasīšanas vai atļaušanas procedūru. Īstenošanas notei-

⁽³¹⁾ Ar mainīgu maksu – EUR 40 par lapu.

⁽³²⁾ Nemot vērā tikai mainīgās līgumtulkojumu izmaksas, kur par lapu rēķina EUR 40.

kumi, ko izstrādājušas visas trīs iestādes, paredz obligāti tulkot noteiktus dokumentu veidus. Tomēr ir plaša joma, kurā nav pārēji pieņemtu kritēriju un kur par katra dokumenta tulkošanu lemj atsevišķi, galvenokārt atkarībā no resursu pieejamības (sk. 13.–18. punktu).

Ieteikums: Nolūkā noteikt prioritātes un ierobežojumus, lai piemērotos nepārtraukti augošajam tulkojumu pieprasījumam, iestādēm ir jānosaka savas procedūras. Tajā būtu jāietver dokumentu garuma kontrole, turpmāka tekstu diferenciacija pēc to rakstura un mērķa un jāpieņem pieeja par atbilstību mērķim, lai atļautu dokumentu tulkošanu.

97. Revīzija parādīja, ka tulkošanas vajadzības ES 15 valodām kopumā var izpildīt. Tomēr mazo valstu pievienošanās ir radījusi lielu pieprasījuma pieaugumu mazos tulkojumu tirgos, kamēr iespējas drīzāk ir ierobežotas. Grūtības, kādās nonāca uzsāktie EPSO konkursi štata tulkotāju atlasei ES 10 valodām, nozīmēja to, ka nepietiek tulkotāju no jaunajām dalībvalstīm. Rezultātā pirmajā gadā pēc paplašināšanās iestādes nebija spējīgas apmierināt jauno valodu tulkošanas vajadzības (sk. 19. līdz 23. punkts).

Ieteikums: Joprojām ir vajadzība ievērojami palielināt iestāžu iekšējos resursus ES 10 valodām. Komisijai būtu jāorganizē kritisks apskats par EPSO neveiksmi savlaicīgi atrast vajadzīgos štata tulkotājus. Tam būtu jātop par rīcības plānu, kas paredzēts, lai palielinātu informētību un veicinātu interesi par Kopienas tulkošanas darbību ES 10 dalībvalstīs un pārējās kandidātvalstīs.

98. Kopumā iestādes varēja kontrolēt tulkošanas izdevumus, lai gan pēc 2004. gada maija oficiālo valodu skaits palielinājās no 11 uz 21 (ietverot īru valodu) (sk. 25. līdz 36. punktu). Lai gan Komisija un Padome veica nozīmīgus pasākumus, lai ierobežotu visās valodās tulkojamo dokumentu skaitu, Parlaments ir mazāk centies ierobežot tulkošanas apjomu, ierobežojot vienīgi tulkojamo dokumentu garumu, bet nevis dokumentu skaitu un veidus (sk. 32. punktu).

Ieteikums: Tulkošanas dienestiem būtu jāslēdz dienesta līmeņa nolīgumi ar šo dienestu pakalpojumu lietotājiem, izstrādājot daudz stingrākas vadlīnijas par to dokumentu veidiem, kam vajadzīgs tulkojums, vajadzīgajām tulkojuma valodām, posmu, kurā uzsākt tulkošanu, kopējo lapu skaitu gadā, datortulkošanas izmantošanu utt. Noteikta saskaņošana starp iestādēm ļautu arī novērst nekonekventi to attiecīgajās pieejās.

Piemērotās procedūras, lai nodrošinātu tulkojumu termiņu ievērošanu un mērķim atbilstīgu kvalitāti

99. Visas trīs iestādes kopumā spēja nodrošināt tulkojumus ES 15 valodās savlaicīgi un vajadzīgajā kvalitātē (sk. 41. un 44. punktu). Tomēr situācija atšķirās ES 10 valodām, jo nepietika tulkotāju. Komisijā un Padomē iekšējo resursu ES 10 valodās 2004. gadā nepietika pat tam, lai rediģētu līgumtulkojumus, un lielākā daļa tulkojumu lietotāju uzskatīja tulkojumu kvalitāti par neapmierinošu (sk. 42. punktu). Nevienam no tulkošanas dienestiem nevērtēja tulkojumu lietotāju apmierinātību.

Ieteikums: Iestādēm būtu jāveic regulāras kvalitātes aptaujas starp dažādiem tulkošanas dienestu pakalpojumu lietotājiem, ņemot vērā arī iekļaušanos termiņā. Šādu aptauju rezultāti būtu jāizmanto rīcības plānos, lai uzlabotu pakalpojuma kvalitāti un produktivitāti.

100. Parlamentam un Padomei nav precīzu vadlīniju par kvalitātes kontroli, un redakcijas prakse ievērojami atšķiras. Tomēr kopumā iestādes veic adekvātas piemērotas pārbaudes, lai identificētu sliktas kvalitātes tulkojumus (sk. 37. līdz 43. punktu). Lai gan Parlamenta Tulkošanas direktorāts vērtē gan iekšējo, gan ārējo tulkojumu kvalitāti, divreiz mēnesī veicot nejaušas izlases pārbaudes un izmantojot kvalitātes rādītājus, citās iestādēs šādu pārbažu un kvalitātes rādītāju nav.

Ieteikums: Papildus sistemātiskai kvalitātes kontrolei, ko veic līgumtulkojumiem, un papildus pārraudzībai, ko veic katras nodaļas vadītājs, katrā valodas nodaļā būtu ieteicams veikt regulāras nejaušās izlases pārbaudes. Tas, kopā ar pakalpojumu lietotāju apmierinātības aptaujām, veidotu pamatu kvalitatīvas izpildes rādītājiem.

101. Daži Komisijas ģenerāldirektori ziņoja, ka ir izmantojuši "pelēkos tulkojumus" vai tiešu izmantojuši ārpalpojumu, jo Rakstiskās tulkošanas ĢD dažus tulkojumus nebija varējis nodrošināt prasītajā termiņā. Šo tulkojumu apjoms nav skaidrs un izmaksas nav iekļautas Palātas aprēķinos, jo nav ziņu par laiku, ko administratīvie darbinieki patērēja "pelēkajiem tulkojumiem" (sk. 45., 54. un 75. punktu).

Ieteikums: Tulkošanas dienestiem ir jākontrolē tieši līgumtulkotājiem nosūtīto un "pelēko tulkojumu" apjoms, lai plānošanā ņemtu vērā šo tulkošanas apjomu.

Tulkošanas izmaksas un efektivitāte

102. Izņemot Komisiju 2002. gadā, iestādes nav aprēķinājušas ne kopējās tulkošanas izmaksas, ne vidējās izmaksas par lapu. Palāta rēķina, ka gada kopējās tulkošanas izmaksas pirms papla-

šināšanās visās trijās iestādēs ir bijušas 414 miljoni EUR (sk. 4. tabulu) un 511 miljoni EUR pēc paplašināšanās. Lapas vidējās izmaksas Komisijā un Parlamentā 2003. gadā bija EUR 150, bet Padomē – EUR 254. 2005. gadā vidējās izmaksas par lapu Komisijā pieauga līdz EUR 194, Padomē līdz EUR 276, bet Parlamentā tās samazinājās līdz EUR 119.

103. Iekšējie tulkojumi ir daudz dārgāki nekā līgumtulkojumi, bet salīdzināt ir grūti, jo tulkotie teksti ir dažādi, iekšējo tulkojumu kvalitāti uzskata par labāku, noteiktu dokumentu iekšējiem tulkojumiem ir bijuši īsāki termiņi darba metožu dēļ, jo īpaši Parlamentā un Padomē, un ārējiem tulkojumiem ir bijusi vajadzīga redakcija (sk. 52. punktu).

Ieteikums: Apzināties, ka pasākuma izmaksas ir būtiskas izdevumu kontrolei. Tādējādi jāievieš procedūras, lai nodrošinātu adekvātu izmaksu informācijas pārvaldību.

104. Saistībā ar plašo darba slodzes samazinājumu lielākās daļas ES 15 valodu tulkošanas nodaļu produktivitāte 2004. gadā ievērojami samazinājās un attiecīgi pieauga lapas vidējās izmaksas (sk. 51. un 76. līdz 86. punktu). Tā kā tika veikti pasākumi tulkošanas apjoma samazināšanai, kopš 2004. gada Komisijā un Padomē ES 15 valodās, kas nav procedūru valodas, ir bijušas resursu rezerves.

105. Revīzija atklāja, ka visu triju tulkošanas dienestu plānošanas nodaļas pašlaik ir vairāk iesaistītas darbu sadalē nevis tulkošanas prognožu izstrādē, lai plānotu darba slodzi un izlīdzinātu maksimālā pieprasījuma periodus (sk. 56. līdz 59., 63. līdz 66. un 91. līdz 95. punktu).

106. Galvenais jautājums ir darba slodzes pielāgošana. Tulkošanas apjoma samazinājums izraisīja pārejošu resursu pārpalikuma, zemākas produktivitātes un augstāku vidējo tulkošanas izmaksu periodu. Tomēr Palāta konstatēja, ka dažās nodaļās bija gan zemāki produktivitātes rādītāji, gan lielāka līgumtulkošanai nosūtīto darbu procentuālā daļa (sk. 73. un 74. punktu). Darba slodzes prognožu trūkums (plānošana) iestādēm apgrūtināja iespēju pilnībā izmantot uz laiku pieejamos citu iestāžu resursus (sk. 91. līdz 95. punktu, kā arī 56. līdz 66. punktu).

107. Parlaments un Komisijas ģenerāldirektori (ne Rakstiskās tulkošanas ĢD) 2005. gadā līgumtulkotājiem nosūtīja lielu skaitu lapu, ko varēja iztulkot citas iestādes štata tulkotāji. Tādējādi Palāta rēķina, ka būtu bijis iespējams kopumā ietaupīt apmēram 11 miljonus EUR, kas samaksāti līgumtulkotājiem (sk. 95. punkts).

Ieteikums: Lielāka uzmanība vajadzīga pārvaldības un plānošanas procesam, lai izlīdzinātu maksimāla pieprasījuma periodus un pārrāvumus tulkošanas darba slodzē un veicinātu daudz efektīvāku iestāžu sadarbību. Plānošanas nodaļām jānosūta regulāras un uzticamas prognozes, un iestādēm citai citu jāinformē par pieejamajiem iekšējiem resursiem.

Lai samazinātu to tulkojumu skaitu, ko līgumtulcotājiem nosūta Komisijas ģenerāldirektorāti (ne DGT) un citas iestādes, jāizmanto iekšējo resursu rezerves, pagarinot 2005. gada janvārī uzsāktu izmēģinājuma praksi iestāžu sadarbības jomā. Iestāžu tulkojumu tarifkācijas sistēma sniegtu iestādēm ar pagaidu vai strukturālām resursu rezervēm pamudinājumu sadarboties ar citām iestādēm.

Padomē būtu jāiegulda turpmākas pūles, lai pielāgotu strukturālo resursu pārpalikumu. Būtu jāizvērtē pārdislokācijas iespējas ārpus tulkošanas dienestiem vai citu Civildienesta noteikumu piemērošana, jo esošais rīcības plāns paredz atrisināt pašreizējo resursu pārpalikumu tikai līdz 2015. gadam.

108. Lai gan iestādes ir ieguldījušas līdzekļus modernajās tehnoloģijās, tās netiek izmantotas sistemātiski (sk. 68. līdz 70. punktu).

Ieteikums: Tulkošanas procesa efektivitāte jāuzlabo:

- samazinot sekretāru skaitu Padomē un Parlamentā;
- saskaņojot darba metodes, kas balstītas uz labāko praksi;
- turpmāk integrējot un intensīvāk izmantojot datorlīdzekļus;
- vairāk izmantojot darbu no attāluma.

109. Tulkošanas dienesti neuzkrāj pietiekamu pārvaldības informāciju, lai sekotu tulkošanas izmaksām, piemēram, informāciju par tulkošanai un redakcijai faktiski patērēto laiku, detalizētus skaitļus par produktivitāti, līgumtulkojumu procentuālo daļu utt. (sk. 88. punktu).

Ieteikums: Lai izmantotu produktivitāti par pārvaldības rādītāju, iestādēm jāizveido sistēmas, kas labāk atspoguļo visas štata tulcotāju darbības (ietverot laiku, kas pavadīts, mācoties jaunas valodas). Lai varētu labāk izmantot resursus, visās iestādēs jācenšas izstrādāt atbilstīgus, kvalitatīvus un kvantitatīvus izpildes rādītājus.

Šo ziņojumu Revīzijas palāta pieņēma 2006. gada 6. jūlija sēdē Luksemburgā.

Revīzijas palātas vārdā
priekšsēdētājs
Hubert WEBER

I PIELIKUMS

KOMISIJĀ, PARLAMENTĀ UN PADOMĒ PIEMĒROTIE NOTEIKUMI

Komisija

1. Komisijas Reglaments ⁽¹⁾ nosaka, ka visiem Komisijas pieņemtajiem dokumentiem jāpievieno “apkopojoša piezīme” (mutiskajā procedūrā) vai “dienas piezīme” (rakstiski, pilnvarošanas vai deleģēšanas procedūrā) ⁽²⁾ autentiskā valodā vai valodās, t. i. Kopienų oficiālajās valodās, ja tie ir akti, kas ir vispārēji piemērojami, un citos gadījumos – adresātu valodā vai valodās (Reglamenta 18. pants).

2. Lai gan “komitoloģijas” komitejas ir pakļautas Komisijai ⁽³⁾ un uz to darbu attiecas Padomes 1958. gada 15. aprīļa Regula Nr. 1/1958 ⁽⁴⁾, Standarta reglamentā apzināti netika iekļauta skaidra norāde uz valodu režīmu ⁽⁵⁾, lai ļautu katrai komitejai atrast praktiskus risinājumus, kas atbilst tās reālajām vajadzībām. Dokumenti, kurus jebkurā gadījumā varētu tulkot vēlākā posmā (īpaši, pasākumu projekti, kuru galīgā redakcija jāpublicē “OV”) lielākoties tiek tulkoti jau uz komiteju sēdēm.

3. Ģenerālsēkretāra piezīmē ⁽⁶⁾, kas sniegta 2004. gada jūnijā, norādīts, ka “tiem īstenošanas pasākumiem, kas adresēti tikai nelielam dalībvalstu skaitam, būtu vajadzīgs tulkojums atbilstošajās valodās kopā ar paziņojumu, kas publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, izziņojot lēmuma pieņemšanu un informējot lasītāju par tīmekļa vietni, kur tas ir pieejams. Pilns tulkojums ir vajadzīgs tikai tad, ja publikācija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ir juridisks spēkā stāšanās priekšnoteikums (piemēram, EP un Padomes regulām, direktīvām un lēmumiem, kas pieņemti koplēmuma procedūrā un Komisijas regulām, kas adresētas visām dalībvalstīm, bet ne Komisijas lēmumiem).”

4. 2004. gada maija Paziņojums nošķir dokumentus, kas izriet no juridiskām saistībām (iedalīti 9 apakškategorijās) un politiskās nozīmes dokumentus (iedalīti 11 apakškategorijās). Uz dažu kategoriju dokumentu tulkojumiem, piemēram, uz dokumentiem, ko publicē citur, ne *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, Paziņojums neattiecas, un par to tulkošanu jālemj katrā atsevišķā gadījumā saziņā ar pieprasītāju ĢD un Rakstiskās tulkošanas ĢD ⁽⁷⁾.

5. Galvenās visās valodās tulkoto dokumentu kategorijas ir: tiesību aktu priekšlikumi, paskaidrojuma raksti, tiesību aktos noteiktie ziņojumi, valsts atbalsta paziņojumi un pretmonopolu procedūras, ko publicē *Oficiālajā Vēstnesī*, kā arī *Oficiālajā Vēstnesī* publicējamie galīgie lēmumi, antidepinga lēmumi, Komisijas paziņojumi (ieskaitot baltās un zaļās grāmatas), konkursi vai uzaicinājumi paust ieinteresētību un preses paziņojumi.

6. Citi dokumenti tiek tulkoti tikai procedūru valodās (angļu, franču un vācu) (jo īpaši Komisijas paziņojumi, Padomes lēmumu pēcpārbaudu ziņojumi un Komisijas priekšlikumi), vai adresāta valodās (piem., vēstules pastāvīgām pārstāvniecībām, atbildes uz individuāliem pieprasījumiem un finansēšanas priekšlikumi). Tehniskos pielikumu tulko ne vairāk kā trijās valodās vai arī vispār netulko, atkarībā no “reālajām vajadzībām”. Atbildes uz rakstītiem Parlamenta jautājumiem tiek tulkotas tā Eiropas Parlamenta deputāta valodā, kurš uzdevis jautājumu, un vienā no procedūru valodām.

Parlaments

7. Saskaņā ar Parlamenta Reglamenta 138. noteikumu “visi Parlamenta dokumenti tiek sagatavoti visās oficiālajās valodās”. Reglamenta 150. noteikums paredz, ka “par grozījumiem balso, kad tie ir izdrukāti un izplatīti visās oficiālajās valodās, ja vien Parlaments nelemj citādi. Parlaments nevar lemt citādi, ja vismaz trīsdesmit septiņi deputāti iebilst.”

⁽¹⁾ Komisijas Reglaments C(2000) 3614 (OV L 308, 8.12.2000., 26. lpp.).

⁽²⁾ Šajās piezīmēs reģistrē visus lēmumus, ko Komisija pieņēmusi sēdes laikā (“apkopojoša piezīme” mutiskajā procedūrā) vai dienas laikā (“dienas piezīme” citām procedūrām).

⁽³⁾ Pirmās instances tiesas spriedums 1999. gada 19. jūlijā, Lieta T-188/97, *Rothmans International BV* pret Komisiju.

⁽⁴⁾ Eiropas Komisija, Ģenerālsēkretāra piezīme, kas adresēta ģenerāldirektoriem un dienestu vadītājiem, SEC(2003) 795, 2003. gada 10. jūlijā.

⁽⁵⁾ Standarta reglaments – Padomes Lēmums 1999/468/EK – Reglaments...komitejai, (OV C 38, 6.2.2001., 3. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Komisija, Ģenerālsēkretariāts, *Task Force Future of the Union and institutional questions, Director, Note for the attention of Mr Madelin, Director General of DG SANCO, 2004. gada 23. jūnijā*, TFAU/2 – RH – nb (2004) D/6980 5/1208 – A/DOS 6242).

⁽⁷⁾ 2004. gada maija Paziņojuma divdesmit kategorijas 2004. gadā aptvēra 64 % tulkojumu, bet 2005. gadā 72 %, salīdzinot ar 34 % 2003. gadā. Galvenās kategorijas 2005. gadā ir: tiesību aktu priekšlikumi un autonomi akti (36 %), valsts atbalsts un konkursa procedūras (10 %), Komisijas paziņojumi (7 %) un izsoles procedūras (6 %) un tīmekļa vietnes (4 %).

8. Eiropas Parlamenta birojs 2004. gada 19. aprīlī pieņēma Rīcības kodeksu, kas stājas spēkā 2004. gada maijā un aizstāja līdzīgu 1999. gada 8. februāra Rīcības kodeksu. Rīcības kodeksa 1. panta 2. punkts nosaka, ka: "Valodu nodrošinājumu Parlamentā pārvalda, pamatojoties uz "regulētas pilnīgas daudzvalodības" principiem. Attiecīgi, ievērojot Parlamenta reglamentu, pilnībā jāievēro deputāta tiesības Parlamentā lietot oficiālo valodu pēc savas izvēles. Daudzvalodībai paredzamos resursus jākontrolē ar pārvaldības metodēm, pamatojoties uz lietotāju reālajām vajadzībām, ar pasākumiem, kas lietotājiem ļauj kompetentāk pildīt to pienākumus, un daudz efektīvāku valodas nodrošinājuma pieprasījumu plānošanu."

9. Dokumenti ar vislielāko mērķa valodu skaitu ir grozījumi, atzinumu projekti un ziņojumu projekti. Visiem pārējiem dokumentu veidiem (sk. turpmāk tekstā), mērķa valodas variējas no vienas (galvenokārt angļu) līdz četrām. Revīzijas vajadzībām izveidotā 8. tabula sniedz pārskatu par Parlamentā tulkoto dokumentu veidiem.

8. tabula

Eiropas Parlamenta tulkoto dokumentu veidi

Dati par laikposmu no 2003. gada 1. janvāra līdz 2004. gada 31. maijam	Dokumenta veids	% no tulkojumiem	Obligāti visās valodās	Nav obligāti visās valodās
Compte rendu (debašu protokoli)	CR	19,3 %	x	
Grozījumi	AM	17,6 %	x	
Dažādi	DV	15,1 %		x
Ziņojumu projekti	PR	9,8 %	x	
Rapport révisé (pārskatītie ziņojumi)	RR	7,3 %	x	
Rakstiskie jautājumi	QE	5,9 %		x
Mutvārdu process	PV	5,2 %		x
Paziņojumi deputātiem	CM	4,2 %		x
Darba dokumenti	DT	3,2 %		x
Piezīmes	NT	2,3 %		x
Atzinumu projekti	PA	2,2 %	x	
Rezolūcijas	RE	1,7 %	x	
Vēstules	LT	1,2 %		x
Darba kārtības	OJ	1,1 %	x	
12 citas īpašas kategorijas, no kurām katra pārstāv lielākais 1 % no kopējā tulkošanas apjoma		3,9 %	x	x

Avots: Revīzijas palāta.

10. Dokumentu, ko publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai par kuru balso plenārsēdē, vienmēr būs jātulko visās oficiālajās valodās, kamēr darba dokumentu tulkošanu var ierobežot ar lasītāju valodu vajadzībām.

Padome

11. Ievērojot Regulu Nr. 1 un Padomes Reglamenta 14. pantu ⁽⁸⁾, tulkošana visās oficiālajās valodās vajadzīga dokumentiem, ko izskata ministru sēdēs, izņemot gadījumus, kad steidzamības dēļ Padome vienbalsīgi nolemj citādi. Ja tulkojumi nav pieejami, ikviens Padomes loceklis var iebilst pret diskusiju.

⁽⁸⁾ Padomes 2004. gada 22. marta Lēmums, ar ko pieņem Padomes reglamentu (2004/338/EK, Euratom) (OV L 106, 15.4.2004., 22. lpp.).

12. Pielikumā Vadlīnijām par dokumentu izstrādi Padomē un dokumentu gatavošanas struktūrās (*Guide for producing documents for the Council and its preparatory bodies*) uzskaitīti "pamatdokumenti", kas tulkojami visās valodās ⁽⁹⁾. Kā noteikts vadlīnijās, dokumentus, kas šajā sarakstā nav minēti, drīkst netulkot ES 10 valodās. Šos dokumentus selektīvi var tulkot ES 15 valodās, ja to ļauj A III ĢD darba apjoms un ja tiek ievēroti Reglamentā noteiktie termiņi. A III ĢD ir pilnvaras noraidīt tulkojumu jebkuram dokumentam, kas nav sarakstā.

—

⁽⁹⁾ Padomes pamatdokumenti ir: tiesību aktu projekti dažādos izstrādes posmos; Padomes darba kārtības; "A" pozīcijas piezīmes un to papildinājumi; dokumenti, ko paredzēts pieņemt Padomes darba kārtības diskusijā; juridiskā dienesta atzinumi; Padomes protokoli; Padomes atbildes uz Eiropas Parlamenta rakstiskajiem un mutiskajiem jautājumiem debatēs; Prezidentūras deklarācijas Eiropas Savienības vārdā; Padomes sesiju preses relīzes; rakstiskās procedūras teleksi; rokasgramatas, ko paredzēts lietot dalībvalstu ministrijās; Eiropas Padomes Prezidentūras secinājumi.

II PIELIKUMS

PALĀTAS IZSTRĀDĀTĀ METODE TULKOŠANAS IZMAKSU APRĒĶINĀŠANAI

1. Pilnās izmaksas ("izmaksas pirms nodokļiem un pensijām"), kā aprēķināja revidenti, ietver visas tiešās un netiešās izmaksas, kas saistītas ar tulkošanas darbību.
2. Atskaitot Kopienas nodokļus, ko maksā štata tulkotāji, no "izmaksām pirms nodokļiem un pensijām" un pieskaitot iespējamās darba devēja iemaksas štata tulkotāju pensijām (kas ir divreiz lielākas par ierēdņa veikto iemaksu), ir iegūtas Kopienas budžeta izmaksas ("izmaksas pēc nodokļiem un pensijām").
3. Tiešās izmaksas ir personāla izmaksas par darbībām, kas saistītas ar tulkošanu un ko veic tulkotāji vai sekretāri (ietverot priekšapstrādi tulkošanas nodaļās, redakciju un formatēšanu, un neskaitot laiku, kas patērēts ar tulkošanu nesaisītiem uzdevumiem).
4. Netiešās izmaksas ietver algas un piemaksas darbiniekiem, kuri nav tieši iesaistīti konkrētos tulkošanas uzdevumos terminologiem, darba metožu speciālistiem, nodaļu vadītājiem, valodas konsultantiem un augstākajai vadībai, līgumtulkotāju nodaļai un plānošanai, kā arī par laiku, ko tulkotāji patērējuši ar tulkošanu vai redakciju nesaisītām darbībām, pieskaitot arī pieskaitāmās izmaksas, piemēram, par IT, ēkām un biroja aprīkojumu, cilvēkresursu pārvaldību utt., ko daļēji tieši nepārvalda tulkošanas dienesti. Iestādes bija vienojušās par tiešo un netiešo izmaksu sadalījumu.
5. Izstrādājot personāla izmaksas, izmantoti šādi elementi:
 - vidējās personāla izmaksas, ko katrai pakāpei noteicis Komisijas Personāla un administrācijas ĢD. Šīs personāla izmaksas ietver visas algas un piemaksu pozīcijas. Revidentu grupa ņēma vērā divas dažādas vidējās personāla izmaksas: pirms un pēc nodokļu atskaitījumiem un pieskaitot pensijas iemaksas ⁽¹⁾;
 - īpašo pakāpju sajaukumu katras iestādes tulkošanas dienestā;
 - ēku izmaksas (EUR 5 854 par ierēdņi), kā sadarbībā ar iestādēm noteica ārējais konsultants;
 - algu izmaksu un cilvēkresursu pārvaldības vidējās izmaksas, ko atbilstīgi definējis DGT (Komisijai) vai ko noteicis ārējais konsultants (citām iestādēm).
6. IT izmaksu apjoms tika izstrādāts, ņemot vērā 2003. gada budžeta izpildi par konkrētām budžeta līnijām un vidējās IT iekārtu iepirkšanas un uzturēšanas izmaksas, ko noteica IT un finanšu dienesti.
7. Tā kā štata tulkotāji veic līgumtulkojumu kvalitātes kontroli un redakciju, daļa to laika un izmaksu bija iedalīta līgumtulkojumiem.
8. Tad, lai iegūtu lapas izmaksas, visu triju iestāžu izmaksas tika izdalītas ar gada laikā iztulkoto lapu skaitu (sk. 2., 3., un 4. tabulā). Komisijai un Parlamentam izmantoja oficiālo tulkoto lapu skaitu, ko veicis DGT un VII ĢD, jo abās šajās iestādēs izmantotās lapu skaitīšanas metodes (sk. ziņojuma 8. un 9. zemsvītras piezīmi) noveda pie salīdzināmiem rezultātiem. Tā kā Padomes oficiālie dati 2003. gadam vienkārši balstījās uz dokumentu izdrukāto lapu skaitu nevis uz tulkojamo zīmju skaitu, Palāta aprēķināja vidējo korekcijas koeficientu 100 dokumentu paraugam ⁽²⁾. Šo vidējo korekcijas koeficientu reizinot ar A III ĢD izdoto oficiālo izdrukāto lapu skaitu, ieguva salīdzināmu veikto tulkojumu skaitli.
9. Palātas aprēķinātās lapas izmaksas neietver pilnas daudzvalodības izmaksas, jo tās neietver juristu-lingvistu veikto redakciju vai papildu izmaksas par dokumentu publicēšanu 20 valodās. Tā kā likumdošanas procesa laikā tiek tulkotas vairākas viena likumprojekta secīgas redakcijas, pieņemta tiesību akta faktiskās izmaksas ir daudzkārtējas lapas izmaksas, kas minētas šā ziņojuma 2. tabulā. Piemēram, tika tulkotas 15 Eiropas Konstitūcijas projekta redakcijas.

⁽¹⁾ Pensijas iemaksas, ko sedz Komisija, tika lēstas 16,5 % apmērā no bruto algām jeb divreiz lielākas par ierēdņu veiktajām iemaksām.

⁽²⁾ Korekcijas koeficients, kas piemērojams katra parauga dokumenta lapu skaitam, lai ļautu dokumentus salīdzināt ar citu iestāžu dokumentiem, ir vienāds ar attiecību starp zīmju skaitu (vai – jau tulkota dokumenta jaunai redakcijai – ar grozīto zīmju skaitu, kas palielināts par 50 %, kā DGT to dara štata tulkojumiem) bez atstarpēm, kas dalīts ar 1 500 un noapaļots līdz veselam skaitlim, no vienas puses, un fizisko lapu skaitu, no otras puses.

PARLAMENTA ATBILDES

1. Gluži pretēji, Eiropas Parlamentā darba valodu skaits nav samazinājies; tas nozīmē, ka visi plenārsēžu un oficiālo struktūrvienību sanāksmju dokumenti ir jātulko visās Savienības darba valodās.

13.–14. Attiecībā uz rakstisko tulkošanu Parlaments piemēro savu Reglamentu, kā arī Rīcības kodeksu attiecībā uz daudzvalodību, ko ir pieņēmis Prezidijs un kas stājas spēkā 2004. gada 1. maijā.

Kaut gan šis rīcības kodekss pats par sevi nav atļāvu izsniegšanas sistēma, tomēr tajā ir noteikta hierarhija struktūrvienībām, kas pilnvarotas pieprasīt tulkošanu, ir minēta prioritāra secība to dokumentu kategorijām, kurus saskaņā ar dažādām likumdošanas procedūrām tulko iekšēji un ārēji, kā arī noteikta pieprasīto valodu prioritārā secība, turklāt kodeksā ir norādīti tulkošanas pieprasījumu iesniegšanas termiņi un tulkojamo tekstu garums. Šajā kodeksā ir minēti arī nosacījumi par to, kā īpašas atļaujas tiek sniegtas tādu struktūrvienību pieprasījumiem, kuras nav iekļautas atļauto lietotāju sarakstā. Šādus pieprasījumus iesniedz Prezidijam un atļāvu dod tikai tad, ja attiecīgais dokuments ir nepieciešams Parlamenta darbībā.

15.–16. Piekļuve sistēmai tiek piešķirta tikai pēc pieprasījuma, ko iesniedz tulkojumu pieprasošā dienesta atbildīgā persona. Tomēr saistībā ar GEPRO datorsistēmas pārveidi (ITMS projekts) atļaujas būs jāatjauno visām pašreizējām piekļuves iespējām un, cik iespējams, to skaits samazināsies. Kas attiecas uz Revīzijas palātas minēto risku, Parlaments uzskata, ka tas ir minimāls, jo iepriekš minētie noteikumi to ierobežo.

Skatīt arī iepriekš atbildi uz 13.–14. punktu.

17. Tas nenotiek bieži, taču gadās, ka Plānošanas nodaļa samazina prasīto valodu skaitu, gan piemērojot valodu profilos noteiktos kritērijus, gan atbilstīgi citām īpašiem izņēmumiem, ko pieprasījumu iesniedzēji dienesti varētu būt neņēmuši vērā.

Apmēram 90 % tulkojumu ir veikti pirms sanāksmes datuma. Kad termiņus nebija iespējams ievērot, tulkojumi tika veikti tikai tad, ja konkrētais teksts bija vajadzīgs kā pamats nākamajam procedūras posmam.

20. Situācija 2006. gada aprīlī bija šāda: tulkošanā uz ES–10 valodām bija iesaistīti 238 pilnslodzes ekvivalenta tulkotāji, no kuriem 25,75 bija CS, 25 ET, 26 HU, 24,5 LT, 28 LV, 23 MT, 31 PL, 26,75 SK, 28 SL, kā arī 5 nodaļu vadītāji (CS, LV, PL, SK, SL) un 1 nodaļas vadītāja vietas izpildītājs (MT).

23. Eiropas Parlamentā tulkošanu no jaunajām valodām gandrīz vienmēr varēja veikt tulkotāji, kuriem mērķvaloda bija dzimtā.

Parlaments neierobežo darba valodu skaitu un neatzīst tā sauktās procedūras valodas (sk. arī atbildi uz 1. punktu).

26. Parlaments nelieto jēdzienu “procedūras valodas” (sk. 23. punktu).

32.–33. Rīcības kodeksā ir ieviests jēdziens “valodas profils”. Kā to uzsver Revīzijas palāta, Parlamenta komitejās izskatāmos dokumentus tulko tikai šo komiteju pildtiesīgo locekļu un aizstājēju valodās.

36. EP uzskata, ka pieejas nav saskaņotas tāpēc, ka tās atbilst katras iestādes īpašajām vajadzībām un katrai iestādei vajadzības ir atšķirīgas.

37. Parlaments vēlas vērēt Revīzijas palātas uzmanību uz rīcības plānu kvalitātes nodrošināšanai, kuru Iestāžu rakstiskās un mutiskās tulkošanas komiteja (CITI) izstrādāja pēc iestāžu ģenerālsekretāru prasības un ko drīz īsteno. Šajā rīcības plānā ir paredzēti 14 konkrēti pasākumi, no kuriem daži ir kopīgi rakstiskajai un mutiskajai tulkošanai un kuri attiecas uz tādām jomām kā cilvēkresursi, oriģinālu un tulkojumu tehniskā un lingvistiskā kvalitāte, dokumentācija, terminoloģija un tulkošanas rīki. Ir paredzēts iecelt amatā ierēdņi, kas būs atbildīgi par kvalitāti katrā attiecīgajā dienestā.

39. Ir svarīgi norādīt, ka Eiropas Parlamentā sistemātiski kontrolē visus kļūdu veidus, tostarp precīzu terminu lietojumu.

40. Kaut arī nav ieviesta īpaša metode lietotāju apmierinātības pakāpes noteikšanai, tomēr pastāv sūdzību paziņošanas procedūra, kurā izmanto veidlapu. Jāpiebilst, ka “klienti” ES iestādēs, it īpaši Parlamenta deputāti, atrodas pietiekami tuvu Ģenerālsekretariātam, lai jebkurā brīdī un bez īpašas procedūras varētu paust savu iespējamo neapmierinātību.

47. Patiešām, pašreizējā pārvaldības sistēmā nav iespējams nodrošināt šā rīcības kodeksa noteikuma piemērošanu. Tomēr ITMS projektā, kuru pašreiz īsteno, ir iekļauts rēķina sagatavošanas modulis šim nolūkam.

52. Kā Revīzijas palāta ir uzsvērusi, cenu rādītāju, kas pats par sevi neatspoguļo tulkojuma faktisko stāvokli, nedrīkst vērtēt atrauti no dokumentu kvalitātes, termiņu un rakstura nosacījumiem.

53. EP tulkošanas un plānošanas dienesti ir sākuši apkopot statistiku par trijiem minētajiem punktiem, proti:

a) kopējo pieprasījumu skaitu;

c) iesniegšanas termiņu neievērošanu (t.i., Rīcības kodeksa pārkāpumiem);

d) tulkoto lapu skaitu katrai pieprasītājstruktūrai/valodu kombinācijai.

Šo statistiku apkopo, lai sniegtu izpildes rādītājus, kas administrācijai ļautu veikt atbilstīgus pasākumus.

56. Šāda plānošana ir vajadzīga, taču būtībā atsevišķi politiskās iestādes darba aspekti vienmēr būs neparedzami.

66. EP ir sācis jaunas pārvaldības sistēmas (*T-Flow*) projekta analīzi. Šī sistēma, kas dos iespēju atrisināt Revīzijas palātas minētās problēmas, pašreiz tiek pilnveidota, un to sāks izmantot 2006. gada rudenī.

67. Dokumentu izklieidēšanu, ko ir minējis Revīzijas palāta, pašreiz pēta kompetentie informācijas dienesti. Savukārt tulkošanas nodaļām ir veikto tulkojumu reģistrs, kurā iespējams meklēt jau iztulkotos tekstus.

69. Valodām ES-15 šī attiecība ir 1:2. Valodām ES-10 šī sekretāru un tulkotāju attiecība patiesībā ir apmēram 0,7:2, un nav domāts to palielināt vairāk kā līdz 0,8:2.

70. Taisnība, ka informācijas tehnoloģiju izmantošana vēl nav vienmērīga un darba metodes mēdz atšķirties. Tas ir saistīts arī ar darbinieku vecuma lielajām atšķirībām. Tomēr, tā kā ilggaudīgāko tulkotāju pieredze ir lielāka, vidējā produktivitāte ir apmēram līdzīga. EP Prezidijs, vēloties pilnīgāk izmantot jaunās tehnoloģijas, ir uzdevis Ģenerālsēkretariātam, lai tas sagatavo un iesniedz ziņojumu par šo jautājumu un tiem EP dienestiem, kas ar tām strādā pašreiz.

73. Svarīgi ir sniegt precizējumu piezīmei par Franču valodas nodaļas iekšējo resursu izmantošanu. Tie ir nevis nepietiekami izmantoti, bet izmantoti citiem – papildu – uzdevumiem. Franču valodas nodaļa bija īpaši lūgta sagatavot darbam jaunās Poļu valodas un Lietuviešu valodas nodaļas un vadīt tās, kā arī valodu kursus apgūt ES-10 valodas, lai tulkotu no tām. Turklāt šai nodaļai bija vēl citi papildu uzdevumi, no kuriem jāmin, ka tai vajadzēja nodrošināt starpniecību uz citām valodām un veikt plenārsēžu stenogrammu, kā arī "ekonomikas un monetārā dialoga" pierakstīšanu un rediģēšanu.

74. Jāsniedz precizējums piezīmei, jo, kā Revīzijas palāta ir konstatējusi, ārpalpojumu izmantošana tulkošanai, izņemot stenogrammu tekstus, vērtējamā laikposmā tika pārtraukta.

Kas attiecas uz līgumtulkojumu procentuālās daļas nemainību, pretruna ar kopējās darba slodzes samazināšanos ir tikai šķietama. Iemesls, kāpēc, neraugoties uz kopējās darba slodzes samazināšanos, vidējā līgumtulkojumu procentuālā daļa gandrīz nav mainījies, ir darba slodzes lielā koncentrācija gada pirmajā pusē, kas izraisīja ārpalpojumu plašāku izmantošanu šajā laikposmā.

83. EP nevar piekrist Revīzijas palātas secinājumam, ka divu minēto nodaļu produktivitāte ir samazinājusies tāpēc, ka tām atsevišķu uzdevumu saturs un raksturs atšķiras no citu nodaļu uzdevumiem un ka šī atšķirība prasa citādus cilvēkresursus. Tas, ka Angļu valodas un Franču valodas nodaļai iekšēji iztulkoto lappušu skaits ir mazāks nekā vidēji, ir izskaidrojams ar šo nodaļu starpniecības lomu tulkošanā no valodām, ko dokumentu oriģināliem lieto retāk, ar rediģējamo un formatējamo oriģinālu lielāku skaitu, ar stenogrammu pierakstīšanas un rediģēšanas lielāku apjomu, kā arī ar jauno valodu nodaļu vadīšanu un ES-10 valodu mācībām. Turklāt Angļu valodas nodaļa kopš 2005. gada rudens kopā ar Iesniegšanas nodaļu sistemātiski pārbauda oriģinālus.

Skatīt arī atbildi uz 73. punktu.

95. Kad valodu nodaļās darba slodze ir pārāk liela, protams, Plānošanas nodaļa vispirms izvērtē darba slodzes pārdalīšanas iespējas atkarībā no valodu kombinācijām un citu iestāžu pieejamības.

ES-10 valodu izslēgšana ir tikai pagaidu pasākums. Kad ES-10 valodu nodaļās personāls būs nokomplektēts, tās iesaistīsies darbu izlīdzināšanā tāpat kā ES-15 valodu nodaļas.

Kopumā ir jāuzsver, ka iestāžu plānošanas nodaļas darba slodzes pārdalīšanā aktīvi sāka sadarboties tikai 2006. gada janvārī. Statistika par 2006. gada pirmo trimestri liecina, ka pārdalīto darbu apjomi ir būtiski palielinājušies.

96.–109. EP pieņem zināšanai Revīzijas palātas ieteikumus kopumā un nekavēsies atbilstīgi rīkoties. Jāpiebilst, ka īpašā darba grupa ir sākusi Rīcības kodeksa pārskatīšanu. Tiek pilnveidotas arī informācijas tehnoloģiju iespējas attiecībā uz dažiem Revīzijas palātas minētajiem aspektiem.

PADOMES ATBILDES

VISPĀRĪGAS PIEZĪMES

Padomes Ģenerālsēkretariāts (Padomes ĢS) pauž gandarījumu par pirmo revīziju, kas veikta dažās ES iestādēs attiecībā uz rakstiskās tulkošanas izdevumiem, kā arī atzīst tās lietderību. Tas norāda, ka pārmaiņas tajos aspektos, kas tika kritizēti revīzijas laikā, ir jau īstenotas vai tās tiek aktīvi apsvērtas Tulkošanas departamentā.

Padomes ĢS tomēr vēlas uzsvērt, ka sakarā ar paplašināšanos tas izveidoja visai savai struktūrai kontrolētu pieeju, kas 2002. gadā tika apstiprināta augstākajā politiskajā līmenī un pateicoties kurai bija iespējams ierobežot paplašināšanās ietekmi uz tā administratīvajām izmaksām.

Īpaši rakstiskās tulkošanas jomā, kur attiecībā uz iepriekšējām paplašināšanās kārtām pieņemto pieeju ekstrapolācijas rezultātā Tulkošanas direktorāta darbinieku skaits pieaugtu par apmēram 765 jauniem ierēdņiem, iepriekš minētā kontrolētā pieeja nodrošinās vispārējo skaitļu krasu samazinājumu, kad šie pasākumi būs pilnīgi īstenoti. Noslēdzot pašreizējo pielāgošanas un saskaņošanas posmu, Padomes ĢS būs mazāk tulkotāju 25 dalībvalstu Savienībā (551), salīdzinot ar 15 dalībvalstu Savienību (578).

Šo rezultātu ir iespējams sasniegt, *inter alia*, ierobežojot dokumentu tulkošanu, proti, tulkojot tos, kas atzīti par svarīgiem politiskajā un likumdošanas procesā (tā saucamie pamatdokumenti), kā arī padziļināti racionalizējot tulkošanas dienestus un pieņemot pamatnostādnes attiecībā uz Padomes dokumentu izstrādi, saturu, reģistru un garumu. To īstenojot, Padome rāda citām iestādēm piemēru, kā rīkoties turpmāk.

Padomes ĢS atzīst, ka šīs pieejas rezultātā ES 15 valodu nodaļās pašlaik ir lieko resursu problēma, bet tas uzsver, ka šī situācija ir īslaicīga un nav saistīta ar uzbūvi, un ka tā pēc Padomes ĢS uzskata ir jāvērtē no dinamiska viedokļa, pienācīgi ņemot vērā nenoliedzamus starposma un ilgtermiņa ieguvumus, kas atspoguļosies administratīvo izdevumu kontroļu rādītājos.

Padomes ĢS arī norāda, ka Padomei – kā likumdošanas ķēdes pēdējam posmam pirms tiesību akta publicēšanas 20 valodās – kopīgi ar Eiropas Parlamentu attiecībā uz koplēmumiem jānodrošina, lai Padomes pieņemtie tiesību akti būtu visaugstākās kvalitātes, kā to atkārtoti lūdz dalībvalstis. Tāpat tas ir attiecībā uz Padomes politikajiem tekstiem.

Kvalitātes kontroles procedūra, kas vajadzīga, lai nodrošinātu šādu kvalitāti un saskaņotību, protams, izraisa papildu izmaksas. Atšķirībā no citām iestādēm, kas, lai samazinātu izmaksas, dažu dokumentu tulkošanai var plaši izmantot līgumtulkotāju aģentūras, Padomes ĢS šāda iespēja ir liegta, jo iekšējais tulkojums ir vislabākais un visrentablākais veids, lai nodrošinātu šādu kvalitāti. Tieši vajadzība publicēšanai nodrošināt augsti kvalitātes tekstus visvairāk ietekmē rakstiskās tulkošanas izdevumus Padomē.

Padomes ĢS tomēr risina lieko resursu problēmu aktīvā veidā un īstenojot pasākumu kopumu, kas vienlaikus aptver visus problēmas aspektus. Papildus tam, ka tulkotāji un sekretāres, kas pēc 2002. gada atstāja deviņas no 15 ES valodu nodaļām, netiks aizstātas, Tulkošanas dienesta darbinieki tiek aktīvi mudināti pieteikties brīvajām amata vietām citos ģenerāldirektorātos un direktorātos. Tiek izveidota īpaša pārdislocēšanas programma, kas ietver atbilstošu amata vietu noteikšanu, apmācības saistībā ar jaunajiem pienākumiem un darbinieku motivēšanu izmaiņām.

Turklāt Padomes ĢS aktīvi piedalās iestāžu projektā “Darba slodzes izlīdzināšana”, sniedzot ieguldījumu, un arī apsver mobilitāti starp iestādēm un citus iespējamus pasākumus, kas paredzēti Civildienesta noteikumos.

Padomes ĢS tomēr ir pārliecināts, ka tas veiksmīgi novērsīs ziņojumā uzsvērtās nepilnības, jo īpaši tās, kas ir pagaidu, un ka tas rezultatīvi izpildīs savu uzdevumu noteiktajā laikā.

PIEZĪMES PAR PALĀTAS NOVĒRTĒJUMU

KOPSAVILKUMS

III. Lai gan Padomes ĢS nav pamatnostādņu attiecībā uz rakstveida tulkošanu, koordinācija un dokumentu sagatavošanas nodaļa (Centrālā koordinācija) nodrošina tulkojumu kontrolētu veikšanu.

IV. Grūtības, ar ko 2004. gadā saskārās ES 10 valodas, bija saistītas ar darbinieku pieņemšanu darbā (skatīt piezīmes tālāk 19. punktā). 2005. gadā tika ievērojami uzlabota tulkojumu kvalitāte un tulkojumu nodošanas termiņu ievērošana. 2006. gadā šo uzlabojumu var vērot, jo samazinājās līgumtulkotāju aģentūrām nosūtīto tulkojumu pasūtījumu skaits.

V. No 2005. gada otrās puses Centrālās koordinācijas vadītājs ir atsācis ciešus kontaktus ar pastāvīgajām pārstāvniecībām, īpaši ES 10 valstu pārstāvniecībām, lai:

- a) saņemtu atbildes reakcijas par:
 - tulkojumu kvalitāti;
 - tulkoto dokumentu skaitu;
 - šādu dokumentu pieejamību sanāksmēs;
 - attiecībām starp Padomi un Parlamentu un tulkošanas nodaļām, no vienas puses, un pastāvīgajām pārstāvniecībām un valsts iestādēm, no otras puses;
- b) lai apmainītos ar informāciju par:
 - Padomes darbību, konkrēti dokumentu sagatavošanu;
 - situāciju tulkošanas nodaļās un jo īpaši par darbinieku skaitu;
 - par vispārējiem terminoloģijas jautājumiem, dokumentu nodošanas termiņiem u.c.

Tuvākajā nākotnē tiks izveidota elektroniskā pastkastīte. Pastkastītē apkopos visus delegāciju komentārus, tā nodrošinās vispārēju apskatu par Padomes veikto tulkojumu kvalitāti un uzlabos sadarbību starp tulkošanas nodaļām un delegācijām; delegācijas par to tika informētas 2006. gada 5. maijā.

VII. Padomes Ģenerālsēkretariāts plāno izveidot sistēmu, kas dotu iespēju regulāri pārskatīt tulkojumu izmaksas. Tomēr iemesli, kāpēc Padomes ĢS tulkojumi ir dārgi un kas tiks sīkāk apskatīti tālāk šajā dokumentā, ir šādi: Padomes darba specifika un dokumentu nodošanas termiņi, vajadzība to sagatavošanas noslēguma posmā nodrošināt tiesību aktu atbilstīgu kvalitāti un pagaidu, ar direktorāta struktūras pārveidošanu saistīti iemesli.

VIII. Padomes ĢS paredz samazināt lieko resursu skaitu, piemēram, izmantojot darbinieku iekšējas pārcelšanas (uz citiem iekšējiem dienestiem) un mobilitāti starp iestādēm (uz citu iestāžu rakstiskās tulkošanas nodaļām).

Turklāt Padomes ĢS izskata visas iespējas, kas paredzētas Civilienesta noteikumos.

IX. Padomes ĢS sniedz vislielāko ieguldījumu darba slodzes izlīdzināšanas sistēmā un ir iztulkojis 55 % no tā kopējā lappušu skaita, kas 2005. gadā tika sagatavotas saskaņā ar šo sistēmu.

X. Padomes ĢS 2004. un 2005. gadā īstenoja modernās tehnoloģijas izmantojuma saskaņotu politiku. Visas jauno valodu nodaļas kopš to izveides strādā ar pieejamiem IT līdzekļiem, veco valodu nodaļās politika pašlaik tiek īstenota, attīstot piemērotus IT līdzekļus.

IEVADS

6. Padomes ĢS nav līgumdarbinieku nodaļas vai IT nodaļas, kas būtu pievienota rakstiskās tulkošanas departamentam. Padomes ĢS pašreizējā struktūra tāpēc ir vienkāršāka nekā citās iestādēs.

PIEZĪMES

13. Padomes ĢS ir skaidras procedūras, kaut arī tās būtu jāuzlabo.

Būtu jānorāda tas, ka Padomes Ģenerālsēkretariātā ir noteikts, kas var pieprasīt tulkojumu, un Koordinācija to zina. Līdzīgi, pamatdokumentu sarakstā ir skaidri noteikts, kuri dokumentu veidi būtu jātulko.

14. Padomes ĢS nevēlas īstenot atšķirīgas pieejas ES 10 valodām un ES 15 valodām – tas varētu dot iespēju to apsūdzēt diskriminācijā.

15. Palātas secinājumi par tulkošanas pieprasījumiem ir pareizi. Tomēr pieprasījumu pieņemšana ir atkarīga no esošās kontroles struktūras.

16. Padomē Centrālā koordinācija, kas piegādā dokumentus Tulkošanas departamentam, vienmēr pārbauda tulkošanas nepieciešamību, pirms tā nosūta tekstu vienai vai visām 20 nodaļām. Problemātiskā gadījumā Centrālās koordinācijas vadītājs iejaucas un var pat notikt sazināšanās ar prezidentvalsti. Centrālā koordinācija, proti, Koordinācijas ĢD un Lingvistu koordinācija, ir pastāvīgā kontaktā ar visiem ĢD un mazākā mērā arī ar prezidentvalsti, un tas tai dod spēju pareizi izšķirties par tulkojumu nepieciešamību un tulkojumu prioritāti gadījumā, ja nav pietiekami daudz tulkotāju.

18. Koordinācijas pienākums ir pieņemt tulkojuma lūgumu vai atteikt (īpaši *Tour de Contrôle*). Padome uzskata, ka situācija ir apmierinoša. Tomēr uzlabojumi ir iespējami. Izņemot "vadības kontroles", turpmākajām analīzēm var sagatavot statistiku par tulkojuma lūguma atteikumiem. Nav vajadzīgi pasākumi attiecībā uz tulkojuma lūguma pieņemšanu.

Tas, ka tulkojuma pieprasījuma pieņemšana ⁽¹⁾ bieži vairāk bija atkarīga no tulkošanas iespēju pieejamības, nevis no faktiskajām vajadzībām, ir nenovēršami, ņemot vērā:

- liekos resursus vai nepietiekamos resursus atsevišķās tulkošanas nodaļās,

⁽¹⁾ Pakārtoti dokumenti.

- politiku ar mērķi līdz minimumam samazināt virsstundu darbu,
- divus atšķirīgus tulkošanas tempus (EU 10 valodas un EU 15 valodas).

Tulkojumi, kas tiešām ir vajadzīgi, nekad netiek atteikti.

19. Pieņemšana darbā, izmantojot EPSO, notiek ar lielākām grūtībām, nekā bija paredzēts, jo ir neliels skaits piemērotu kandidātu, neskatoties uz iestāžu vislielākajiem centieniem palielināt dalībvalstu un citu pušu informētību par šo problēmu.

20. Tas nenozīmē, ka atsevišķas iestādes ir vainīgas, ka nav sasniegti mērķi attiecībā uz pieņemšanu darbā. Diemžēl šāda situācija (nepietiekams darbinieku skaits) saglabāsies pat pēc šā datuma (2006. gada beigas) – ne tikai attiecībā uz tulkotājiem, bet

arī attiecībā uz nodaļu vadītājiem, kvalitātes kontrolieriem un sekretāriem.

23. Ir pareizi konstatēt, ka tikai pavisam nedaudzi tulkotāji no ES 15 nodaļām, kas nav EN un FR nodaļas, pārvalda ES 10 valodas. Tas ir apzināts politikas lēmuma rezultāts, kas tika rūpīga izstrādāta, lai oficiālo valodu skaitu palielinātu no 11 uz 20 valodām, bez nepieciešamības proporcionāli palielināt darbinieku skaitu. Gatavojoties 2004. gada pievienošanas kārtai, Padomes ĢS tika organizējis tulkotājiem no EN un FR nodaļām apmācības vienā vai vairākās no ES 10 valodām, un tā rezultātā ir izveidojusies šāda situācija, kas atspoguļota tabulā (situācija 2006. gada 22. maijā).

EN un FR nodaļas tulkotāju prasmes ES 10 valodās (situācija 2006. gada 22. maijā)

	CS	ET	HU	LT	LV	MT	PL	SK	SL
FR	2	0	1	0	0	0	3	0	0
EN	4	3	4	2	3	0	2	4	4
Kopā	6	3	5	2	3	0	5	4	4

Turklāt Padomes ĢS ir arī izskatījis citus veidus, lai nodrošinātu visu oficiālo valodu prasmes, tostarp izmantojot *retour* tulkojumus (tulkotājus, kas tulko no dzimtās valodas uz EN un FR).

26. EN nodaļa aktīvi piedalās darba slodzes izlīdzināšanas sistēmā. Tomēr būtu jāatzīmē, ka lai gan EN nodaļa ir nelieli liekie resursi, paredzot nodrošināt pilnīgu daudzvalodību šajā nodaļā, tas būtu jāsalīdzina ar iepriekšējās sistēmas izmaksām, kad katra nodaļa bija spējīga (vidēji vismaz 6 tulkotāji ar katras ES valodas prasmēm) tulkot no katras oficiālās valodas, pat ja tulkojamo lapušu skaits no vairuma šo valodu bija mazāk nekā 1 % no pamatdokumentu lappušu skaita.

Tomēr Padomes ĢS pastāvīgi saka, ka tas pārskatīs savu politiku, ņemot vērā pieredzi (vismaz divu gadu). Pārskatīšana notiks 2006. gada otrajā pusē/2007. gada sākumā.

35. Centrālā koordinācija kontrolē, kā tiek ievērota “svarīgāko posmu” politika, tieši izvērtējot, vai ir vajadzīgs tulkojums noteiktā posmā, un atsakot noteiktu dokumentu tulkošanu. Ņemot vērā pieejamos resursus un laika trūkumu, Lingvistu koordinācija

nodrošina, lai atbilstīgs skaits no svarīgāko posmu versijām ir iztulkots. Nemateriālie aspekti – kā teksta politiskā nozīmība, tā prioritārā nozīme prezidentvalsts programmā, laika ierobežojumi – ir tie, kas Lingvistu koordinācijai jāņem vērā, izlemjot par svarīgāko posmu versiju tulkošanu.

38. Atsevišķos gadījumos, kad jāatrod līdzsvars starp termiņu ievērošanu un kvalitāti, Lingvistu koordinācija sniedz ieteikumu tekstu neredīgēt. Tas var notikt tikai starpposmos.

Tomēr, tā kā Padome tulko tikai pamatdokumentus, parasti tiek prasīts augsts kvalitātes līmenis.

39. Padomes ĢS šobrīd ievieš kvalitātes kontroles procedūru katras valodas nodaļā un nesen ieviesa oficiālu procedūru, lai apkopotu sūdzības par kvalitāti un dotu iespēju mūsu klientiem sniegt savu viedokli par tulkojumiem.

40. Skat. piezīmi par 39. punktu.

41. Padomes ĢS ar prieku atzīmē, ka Revīzijas palāta ir atzinusi, ka tā klienti ir apmierināti ar sniegto pakalpojumu kvalitāti. Tomēr tas ir arī gatavs ieviest saskaņotas kvalitātes pārbaudes procedūras.

42. Šobrīd arī ES-10 delegāciju vispārējais viedoklis par tulkojumiem ir kopumā apmierinošs. Tomēr ārēju tulkojumu pārskatīšana sagādā problēmas. Līgumtulkojumi tiek veikti sakarā ar darbinieku trūkumu, un to rediģēšana mazinātu šādu līgumdarbu efektivitāti (liekot izmantot vērtīgos resursus rediģēšanai).

44. Ņemot vērā Centrālās koordinācijas statistikas datu attīstību, Padome izskatīs veidus, kā novērtēt tulkojumu termiņu ievērošanas līmeni. Tomēr Reglamentā noteiktie pamatdokumenti vienmēr ir pieejami attiecīgajās sanāksmēs.

46. Tas bija saistīts ar ievērojamo resursu trūkumu šajās valodās. Tomēr nav nekādu pierādījumu tam, ka kāds tiesību akts būtu pieņemts vēlāk tāpēc, ka nav bijis attiecīgu dokumentu.

47. Padomes ĢS plāno turpināt izmantot revīzijas laikā iegūto pieredzi, lai izveidotu sistēmu, kā regulāri pārskatīt tulkojumu izmaksas. Padomes ĢS arī apsver iespēju regulāri sūtīt ģenerāldirektorātiem un prezidentvalstij ziņas par konkrētu tulkojumu izmaksām, jo īpaši to tulkojumu izmaksām, kas rada pārmērīgas virsstundas.

51. Tā kā Padome ir pēdējā iestāde likumdošanas procesā, tai ir īpaša atbildība par pieņemto (un publicēto) tekstu kvalitāti. Kvalitāte maksā dārgi, un tā ir saistīta ar tulkotāju ražīgumu. Turklāt – kā jau minēts iepriekš – sūtīt likumdošanas un politiski svarīgus dokumentus līgumtulkojumu aģentūrām nav piemēroti. Šā iemesla dēļ Padomes ĢS vispārējās politikas mērķis ir izvairīties no līgumtulkojumiem.

53.

b) Padome ievieš procedūru, lai novērotu to pieprasījumu skaitu, kas neievēro tulkojumu iesniegšanas termiņus, kā arī šādu kļūmju iemeslus, vienlaikus ņemot vērā 44. punkta piezīmēs norādītos aspektus.

e) Padome ievieš procedūru to pamatdokumentu skaita novērošanai, kuri ir obligāti jātulko, ņemot vērā kopējo tulkoto dokumentu skaitu.

f) Padome ievieš procedūru, kā iegūt papildu informāciju par tulkojumiem, kas vairs nav nepieciešami sakarā ar izmaiņām sākotnējā dokumentā.

56. Revīzijas palātas piezīme par to, cik liela nozīme ir precīzām prognozēm, ir pareiza, taču realitātē tulkošanas dienesti to ne vienmēr var izdarīt, piemēram, tiesību aktu izstrāde Padomē ir atkarīga no dažādās darba grupās, komitejās un Padomes sanāksmēs, dažkārt pat divpusējās sanāksmēs paveiktā darba.

61. Darbinieku skaits – 25 tulkotāji – ir balstīts uz paredzamo darba apjomu, kas savukārt balstīts uz “pamatdokumentu” politiku. Īpašo noslogojumu katras prezidentvalsts termiņa beigās risina ar stingrāku vadību nodaļu darbā, termiņu pārskatīšanu, taču galvenokārt – ar virsstundām darba dienas beigās un, izņēmuma kārtā, nedēļas nogalēs un svētku dienās.

Tas, ka Padomes tulkojumi tiek sagatavoti tikai neilgi pirms sanāksmes, ir saistīts ar faktu, ka 62 % Padomes dokumentu termiņš ir mazāk nekā 72 stundas. Tādējādi ir neizbēgami, ka tulkojumi ir pieejami tikai pavisam neilgi pirms sanāksmēm.

64. Tas tā ir, taču viņi tomēr ir pietiekami pieredzējuši, lai zinātu, kad gaidāms lielākais noslogojums, kā arī lielākajā daļā valodu nodaļu viņiem “palīdz” paši tulkotāji, kas darbojas kā pilna laika koordinatori. Centrālā koordinācija regulāri informē gan nodaļu vadītājus, gan koordinatorus. Padomē, kas strādā tikai ar īsiem termiņiem, termiņus nosaka centrālā koordinācija – nodaļa, kurai ir vispārējs pārskats par darba slodzi.

65. Padome ir veikusi izmaiņas savā lapušu skaitīšanas sistēmā, lai novērtētu darba apjomu, un tagad tā izmanto svērtu standarta lapušu jeb “tīro” lapušu sistēmu.

67. Šo uzdevumu veic Centrālā koordinācija, izmantojot tehniskus līdzekļus.

69. Kopš laika, kad tika veikta šī revīzija, Padome ir veikusi ievērojamas pārmaiņas šajā sakarā, un sekretāru īpatsvars pret tulkotājiem aizvien tiek uzlabots.

70. Padome ir veltījusi ļoti daudz laika, lai optimizētu IT līdzekļu izmantojumu. Pašlaik tiek izstrādāts īstenošanas plāns saistībā ar instrumentu izstrādi (*EURAMIS* un vietējie instrumenti), mācību programmu un īpašas *TRADOS* vienības izveidi Centrālajā koordinācijā. Tomēr Padome plāno ieviest statistisku rādītāju sistēmu, lai novērotu *TRADOS* izmantojumu tulkošanas dienestā.

78. Privātajā sektorā kvalitātei un saskaņotībai tiek pievērsta mazāka uzmanība nekā iestādēs. Iestāžu kopējā pieredze, kas arī apstiprināta *CIEQ*, rāda, ka tiesību aktu teksti nebūtu jāsūta ārējām aģentūrām. Padomes pieredze rāda, ka pat, ja tekstus izsūta aģentūrām agrīnos sarunu posmos ar Padomi (darba grupu līmenī), tas nav ievērojami palīdzējis teksta vēlāku versiju tulkošanā.

85. Darbinieku iekšējas pārcelšanas iespējas tiešām ir ļoti ierobežotas. Padomē tulkotāji veido aptuveni 66 % no AD darbiniekiem (790 tulkotāji/lingvistiskie asistenti, neskaitot juristus lingvistus; 450 asistenti).

Jāpiemin arī, ka astoņās valodu nodaļās, kurās ir pārlietu liels darbinieku skaits, liela daļa no viņiem ir vecuma grupā no 55 līdz 65 gadiem.

Darbinieku sadalījums pa valodu nodaļām vecuma grupā no 55 līdz 65 gadiem

	DA	DE	EL	ES	NL	FI	PT	IT
Liekie resursi	12	25	15	16	12	19	18	18
55–65 gadi	15	8	11	10	10	8	15	12

Ir grūti nodalīt un pārcelt lielu skaitu tulkotāju, jo viņiem ir profesionālas valodu zināšanas. Tomēr Padome plāno izskatīt visas iespējas darbiniekus pārcelt – gan pašā Padomē, gan uz citām iestādēm. Šis process jau ir aizsākts.

86. Papildus Revīzijas palātas ziņojumā iekļautajiem pienākumiem angļu valodas nodaļa sniedz arī tiešu palīdzību prezidentvalstij (viens tulkotājs strādā prezidentvalsts telpās) un citiem ģenerāldirektorātiem.

88. Minētie izpildes rādītāji un statistika tiks ieviesti pakāpeniski, tiklīdz darba plūsmas attīstībai pieejami resursi ļaus veikt pastiprināšanu.

90. Padomes izmantotā statistika tika grozīta 2005. gadā, lai izmantotu citu iestāžu praksi. Attiecīgi tika grozīta 2003. un 2004. gada statistika, lai tās saskaņotu ar jauno aprēķinu metodi.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

105. Padomes centrālā koordinācija cenšas paredzēt darba plūsmu un attiecīgi to plānot. Tādējādi tā, ņemot vērā politiskos ierobežojumus, cenšas līdzsvarot darba plūsmu un tulkošanas resursus.

KOMISIJAS ATBILDES

KOPSAVILKUMS

I. Komisija ir gatava atbalstīt daudzvalodu rakstveida saziņu, nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi pret visām oficiālajām valodām. Tas arīdzan veicina Eiropas Savienības daudzvalodību, kas ir kļuvusi par jutīgu politisku jautājumu. Faktisko vajadzību saskaņošana, augsta kvalitāte un izmaksu rentabilitāte ir pamatprincipi, pēc kuriem Komisija vadās, sagatavojot tulkojumus.

Komisija ir iestāde, kam pieder tiesību aktu priekšlikumu iniciatīva, un tāpēc tai bieži jānodrošina pilnīgi jaunu tekstu tulkojumi, kurus pēc tam pārveido Padome un Parlaments. Tas ir saistīts ar lielākām grūtībām un prasa plašāku izpēti, īpaši terminoloģijas jomā.

II. Kopš revīzijas pabeigšanas Komisija ir ieviesusi turpmākas izmaiņas tās tulkošanas praksē un procedūrās, kurās pēc Komisijas domām ir ņemti vērā Revīzijas palātas novērojumi un kuras ir iztīrītas Komisijas atbildē uz atbilstošajiem punktiem.

III-IV. Komisija atjauninās tās tulkošanas stratēģiju, piem., ievērojot tajā vadlīnijas attiecībā uz darba dokumentiem. Ģenerāldirektorātus stimulēs racionalizēt to iekšējās procedūras tulkojumu pieprasīšanai.

V. Komisija pašlaik pēta vispiemērotākos kvalitātes mērīšanas veidus. Tulkošanas ģenerāldirektorāts ir pastiprinājis kontaktus ar Komisijas ģenerāldirektorātiem un dienestiem, un tas nodrošina regulāru atgriezenisko saiti attiecībā uz tiem piedāvāto pakalpojumu kvalitāti. Tas uzskata, ka regulāras lietotāju apmierinātības aptaujas ģenerāldirektorātu līmenī nesniegs ievērojamu pievienoto vērtību.

Komisijas kvalitātes kontroles procedūras ir balstītas uz risku novērtējumu un izmaksu rentabilitāti, un to nolūks ir radīt tulkojumus, kuri vienmēr atbilst paredzētajam mērķim. Šī politika sniedz vienotu "kvalitātes rādītāju", kas pamatojas uz kļūdu skaitu lapā, kas nav pieļaujams (skatīt arī 100. punktu).

VI.-VII. Komisija ir aprēķinājusi tās tulkošanas izmaksas un tulkošanas izmaksas par lapu 2002. gadā un, gaidot revīzijas rezultātus, kas ir šā ziņojuma tēma, ir pārtraukusi turpmākus šo aprēķinu atjauninājumus.

Komisijas izmaksu pieaugums par lapu 2005. gadā (salīdzinot ar 2003. gadu) ir radies sakarā ar stingras pieprasījuma vadības ieviešanu, kas vienādi samazina pieprasījumu dažādās valodās, bet "vecajās" valodās tas pat nesasniedz pieejamo resursu līmeni. Tas jāva Komisijai samazināt vajadzību pēc resursiem jauno valodu

nodaļās, radot ievērojamu tūlītēju ietaupījumu Komisijas administratīvajā budžetā, ko var pielīdzināt aptuveni 380 amatu vietām.

Jautājumam par rezultātā iegūto resursu pārpalikumu daļēji pievērsās 2004. un 2005. gadā, izmantojot tādas kompensējošus pasākumus kā iekšējā pārceļšana amatā, jaunas metodes lielāka elastīguma nodrošināšanai, ārštata tulkojumu skaita krasa samazināšana "vecu" valodu nodaļās utt. Šos pasākumus pastiprināja 2005. gada beigās, ieviešot stratēģiju resursu piešķiršanai Tulkošanas ģenerāldirektorāta ietvaros, kuru apstiprināja 2007. gada lēmumā par Komisijas ikgadējo politikas stratēģiju, un tās mērķis bija rast labāku līdzsvaru starp piedāvājumu un pieprasījumu un paaugstināt izmaksu rentabilitāti, tādējādi radot papildu ietaupījumu Komisijas administratīvajā budžetā vidējā līdz ilgā laika posmā. Tam būtu jānodrošina darba apjoma un ārpalpojumu procentuālo atšķirību izlīdzināšana vidējā laika posmā.

VIII. Komisija atbalsta sadarbību starp iestādēm, tostarp darba slodzes izlīdzināšanas mehānismu kā līdzekli, kas ļauj dalīt brīvos tulkošanas resursus starp iestādēm, un tas ir devis vislielāko neto ieguldījumu visā eksperimentālajā projektā.

Komisija arī turpmāk strādās pie tā, lai noslīpētu šo procedūru. Tomēr nākotnē tās potenciāls samazināsies to pasākumu dēļ, kurus pašlaik pieņem, lai resursu piešķiršanu pielāgotu faktiskajām vajadzībām. Turklāt pastāv zināmi ierobežojumi sakarā ar dažādu iestāžu darba atšķirīgo raksturu, grafikiem un darba kārtību, un darba slodzes izlīdzināšana nevar aizstāt ārštata darbu, tāpat arī neļaus pilnībā absorbēt visu iestāžu neizmantotās jaudas.

IX. Lai gan 2004. un 2005. gadā nebija pieejama informācija par IT rīku izmantošanas vidējo līmeni Komisijas tulkotāju vidū, apsekojumā, kuru veica 2005. gada beigās, secināja, ka šos rīkus izmanto par vismaz 76 %, bet "jaunajām" ES 10 valodām šis rādītājs sasniedz gandrīz 100 %.

Pašlaik Komisija gatavo statistikas datus par IT rīku izmantošanu. Notiek darbs pie tā, lai automātiski reģistrētu faktisko izmantošanu, un pie citu rādītāju noteikšanas.

Komisijas tulkojumu pieprasījuma vadības centralizētā nodaļa ir ievērojami uzlabojusi perspektīvās plānošanas spējas un sniegumu, vienojoties par izpildāmiem termiņiem un konsekventi īstenojot ārpalpojumu praksi, tomēr šie centieni pagaidām neaptver visas tulkošanas darbības Komisijā. Komisijas tulkošanas stratēģijas gaidāmā pārskatīšana nostiprinās Tulkošanas ģenerāldirektorāta lomu attiecībā uz visām tulkošanas darbībām Komisijā.

IEVADS

11. Kopš revīzijas pabeigšanas Komisija ir ieviesusi turpmākas izmaiņas tās tulkošanas praksē un procedūrās, kuru izstrādē pēc Komisijas domām ir ņemti vērā Revīzijas palātas novērojumi un kuras ir iztirzātas Komisijas atbildē uz atbilstošajiem punktiem.

APSVĒRUMI

13.–18. Komisija ir izveidojusi kārtību, kādā Tulkošanas ģenerāldirektorātā pieprasa tulkojumus, un to atbalsta tīmekļa lietojumprogramma (POETRY), kas kalpo par kanālu visu tulkošanas pieprasījumu pārsūtīšanai no tās ģenerāldirektorātiem un dienestiem uz Tulkošanas ģenerāldirektorātu, un Tulkošanas ģenerāldirektorāts to izmanto, lai apstrādātu šos pieprasījumus, ievērojot tā tulkošanas stratēģiju. Šādos apstākļos katrs klientu dienests organizē iekšējo darba plūsmu tā, lai savus pieprasījumus nosūtītu caur POETRY.

Ņemot vērā konsekvences trūkumu tulkošanas pilnvarojuma procedūrās Komisijā, nozīmīga loma tulkošanas prakses saskaņošanā starp ģenerāldirektorātiem ir tam, ka Tulkošanas ģenerāldirektorāts izvērtē pieprasījumu. Sākot ar 2005. gadu, pilnvarojumus, ko sniedz Komisijas plānošanas nodaļā, uzrauga sistemātiskāk, īpaši attiecībā uz dokumentu kategorijām, kurām tulkošanas stratēģijā nav paredzēti termiņi.

Komisija pievērsīsies pilnvarojuma procedūrām un tulkošanas pieprasījumu izvērtēšanai tās ģenerāldirektorātos un dienestos, un noteiks vadlīnijas darba dokumentu tulkošanai atjauninātajā stratēģijā 2007. gadam un turpmākajam laika posmam (paredzēts 2006. gada beigās). Tas nostiprinās tās spēju konsekventi izvērtēt pieprasījumu.

19.–20. Ir jāizvērtē darbinieku efektīvas darbā pieņemšanas līmenis uz 2004. gada 31. decembri, ņemot vērā budžeta lēmējinstiūcijas lēmumus pakāpeniski sadalīt paplašināšanās resursus laika posmā no 2004. līdz 2006. gadam.

Neraugoties uz darbinieku trūkumu un nenoturīgajām struktūrām, kam par iemeslu ir pagaidu darbinieku lielais skaits, Komisija spēja izpildīt savas juridiskās saistības un līdz ar to ir apmierinājusi visas būtiski svarīgās tulkošanas prasības attiecībā uz šīm valodām. Tas panākts, konsekventi pārvaldot pieprasījumu, ES 10 nodaļu darbiniekiem strādājot ievērojamu skaitu virsstundu un lielā mērā ļaujoties uz ārējiem tulkojumiem.

Tika pieņemts sākotnējais tulkošanas stratēģijai izvirzītais mērķis nodrošināt 90 pilnas slodzes ekvivalentus, kuru pārskatīja atbilstoši šīs stratēģijas lēstajai ietekmei uz pieprasījumu pēc tulkojumiem un noteica 75 pilnas slodzes ekvivalentu līmeni (kā apstiprināja 2007. gada lēmums par Komisijas ikgadējo politikas stratēģiju).

21.–23. Komisija organizē tulkošanas darbību tās galvenajā mītnē Briselē un Luksemburgā, lai atvieglotu sadarbību starp valodu nodaļām, daudzvalodu koordināciju, kā arī vadības, apmācības un IT atbalstu.

Komisijai kā pagaidu pasākumu tomēr vajadzēja radīt materiālu tulkošanas struktūras lielākajā daļā tās pārstāvniecību, lai papildinātu nepietiekamos resursus, kas pieejami jauno valodu pielāgošanās laikposmā. To lomu pašlaik atkārtoti izvērtē.

Komisija aktīvi gatavojās tulkošanai no ES 10 valodām, un 2004. gadā vairāk nekā 25 % no "veco" valodu tulkotāju kopējā skaita bija mācījušies vai mācījās "jauno" valodu kursus (216 mācījās, 87 pārvaldīja un 68 tās pārvaldīja daļēji).

Lai risinātu problēmas, kas saistītas ar resursu nepietiekamību dažās valodu kombinācijās, un lai paaugstinātu izmaksu rentabilitāti, Komisija izmanto (0,9 % no kopējā apjoma) tulkošanas vai rediģēšanas pakalpojumus, ko sniedz darbinieki, kuriem tā ir pamatvaloda nevis mērķa valoda.

25. Šī Komisijas tulkojumu apjomu pieaugoša tendence tika apturēta 2004. gadā, pateicoties pieprasījuma vadības stratēģijas ieviešanai. Tiesību aktu izstrādes samazinājumam, ko uzsvēra Revīzijas palāta, bija tikai neliela ietekme, jo tas neietekmēja tiesību aktu tekstu, piemēram, lauksaimniecības tiesību aktu, antidempinga, konkurences, valsts atbalsta utt. dokumentu apjomu.

Turklāt nenotika paredzētā tulkojamo darbu uzkrāšanās ES 10 valodās.

Attiecībā uz tiešajiem ārpalpojumiem un "pelēkajiem tulkojumiem" (atsauce 13. zemsvītras piezīmē) Komisija piekrīt, ka pašlaik nav ticamu aplēšu par "pelēko tulkojumu" apjomu vai tiešajiem ārpalpojumiem, un tāpēc tā uzsāk apsekojumu savos ģenerāldirektorātos un dienestos, lai novērtētu minētās prakses apjomu. Šā apsekojuma rezultātus izmantos, lai atjauninātu Komisijas tulkošanas stratēģiju 2007. gadam un turpmākajiem gadiem.

37.–43. Komisijas tulkojumu kvalitātes kontroles politika pievēršas tam, lai sagatavotu tulkojumus, kas ir "mērķim atbilstoši", un līdz šim tās ietvaros nav izstrādāts vienots kvalitātes rādītājs. Ģenerāldirektorāti un dienesti, vērtējot ārštata tulkojumu kvalitāti, iespējams, ne vienmēr pietiekami ņem vērā kvalitātes diferencētās prasības atbilstoši principam "nolūkam piemērots". Komisija pašlaik pēta vispiemērotākos kvalitātes mērīšanas veidus.

Visus ārštata tulkojumu vērtē, veicot lappušu pārbaudes izlases veidā, un tos nepieņem, ja, pamatojoties uz pārbaudi, konstatē, ka kvalitāte nav apmierinoša.

Kvalitātes problēmas saistībā ar tiesību aktu priekšlikumu līgumtulkojumiem, kurus Komisija iesniegusi tulkošanai jaunajās valodās sākuma periodā 2004. gadā, var izskaidrot ar iekšējās rediģēšanas ierobežotajiem resursiem minētajā laika posmā. Lai gan autonomus tiesību aktus rediģēja diezgan sistemātiski, ar koplēmuma tiesību aktiem tas bieži vien nenotika, jo bija paredzēts, ka pirms publicēšanas tos vismaz vienreiz izlasīs (Parlaments vai Padome). Šo īslaicīgo problēmu pilnībā atrisināja 2005. gadā, un vairāk nekā 90 % no visiem iekšējiem un ārštata tulkojumiem rediģē vai pārbauda.

Ģadījumos, kad ārštata tulkojumu kvalitāte bija slikta, īpaši attiecībā uz jaunajiem līgumdarbiniekiem ES 10 valodās, Komisija rīkojās šādi: i) jauno dalībvalstu galvaspilsētās 2005. gada sākumā organizēja seminārus ārštata tulkotājiem; ii) nodrošināja tulkošanas rīku un atsauces materiālu arvien lielāku pieejamību un ii) sniedza sistemātisku atgriezenisko saiti ārējiem tulkotājiem par visiem tulkojumiem, kas nav novērtēti ar "ļoti labi" un kuru apjoms ir lielāks par 5 lapām. Tā rezultātā 2005. gada otrajā pusē samazinājās kvalitātes problēmu biežums ārštata tulkojumos.

44.–46. Situācijas uzlabošanās attiecībā uz to, kā Komisija ievēro tulkošanas termiņus, ir saistīta ar pieprasījuma labāku vadību un aktīvu plānošanu.

Tulkošanas ģenerāldirektorāts krietni vairāk saskaras ar termiņu ievērošanas problēmām saistībā ar dienestu un iestāžu plānošanas kvalitātes uzlabošanu nevis tulkošanas resursu trūkuma dēļ. Komisija uzskata tulkošanu par ieviešanas procesa sastāvdaļu, kur tulkošanas termiņi ir pilnībā jāintegrē plānošanā, un Tulkošanas ģenerāldirektorāts piedalās darba kārtības plānošanā un koordinācijas tīkos. Komisija ir izveidojusi tulkojumu savlaicīgas iesniegšanas uzraudzības sistēmu atbilstoši Komisijas un Padomes sanāksmju grafikiem, un līdz šim gūtie rezultāti rāda, ka šādi piedāvātie tulkošanas pakalpojumi ir savietojami ar juridiskajiem pienākumiem un darbības vajadzībām.

Termiņi, ko tulkojumiem uz ES 10 valodām noteica uz 2004. gada vidu un beigām, patiešām bija garāki sakarā ar resursu trūkumu, kā norādīts 19.–20. punktā. Sākot ar 2005. gadu, termiņi ir īsāki un plānošana norit gludāk.

Komisija uzsāk apsekojumu, lai noteiktu "pelēko tulkojumu" un tiešo ārpalpojumu daudzumu, un pievērsīsies šo jautājumu risināšanai, ņemot vērā paredzēto atjaunināšanu tās tulkošanas stratēģijai 2007. gadam un turpmākajiem gadiem.

47.–49. Komisijas izmaksu noteikšanas projekts, uz kuru atsaucās Revīzijas palāta, tika izstrādāts 2001. gadā, un to piemēroja līdz 2003. gada vidum. Projekta mērķis – palielināt informētību pat tulkošanas izmaksām – tika sasniegts. Tomēr šīs sistēmas uzturēšanu, sniedzot atjauninātu informāciju par pieprasīto tulkojumu kopējām izmaksām, neuzskatīja par prioritāti, jo tas dotu nelielu papildu vērtību klientu ģenerāldirektorātiem, ņemot vērā, ka to tulkošanas pieprasījumus rūpīgi pārbaudīja attiecībā pret tulkošanas pagaidu režīmu.

Pēc 2004. gada maija paziņojuma Komisija pārorientējās no informētības palielināšanas par tulkošanas izmaksām uz pieprasījuma aktīvu vadību, kā rezultātā būtiski samazinājās tulkošanas kopējās izmaksas.

Komisija ierosinās provizorisks budžeta projektā 2007. gadam (PBP 2007) izveidot jaunu politikas jomu – "31 valodas pakalpojumi" –, kur tiks sagrupēta visu valodu pakalpojumu ietekme (un tā vairs netiks attiecināta uz politikas dažādajām jomām).

Komisija pašlaik atjaunina izmaksu aprēķināšanas sistēmu atbilstoši metodei, ko piemēro Revīzijas palāta, lai sniegtu atbalstu vadībai tulkošanas procesa efektivitātes uzraudzīšanā, ko veic, pamatojoties uz tulkošanas (un citu produktu ražošanas) rezultātā radušos izmaksu attīstību.

51.–52. Neraugoties uz to, ka oficiālo valodu skaits ir gandrīz divkāršojies, Komisijas kopējās tulkošanas izmaksas 2005. gadā salīdzinājumā ar 2003. gadu pieauga tikai par aptuveni 20 %. To panāca, stingri īstenojot pieprasījuma vadības stratēģiju. Tas tomēr Komisijai radīja darba apjoma samazināšanos un ar to saistītu vienas lapas izmaksu pieaugumu, kas ir pārējo rakstura parādība, ko var izskaidrot ar:

- politisko imperatīvu nodrošināt vienādu attieksmi pret visām valodām, lai gan pēc paplašināšanās 2004. gadā tulkošanas resursi 9 jaunajām oficiālajām valodām laika posmā no 2004. līdz 2006. gadam veidojas tikai pakāpeniski;
- pieredzējušu tulkotāju, tulkošanas atmiņu, terminoloģijas atbalsta, mašintulkošanas atbalsta utt. trūkumu 9 jaunajām oficiālajām valodām, kā rezultātā pazeminās ražošanas jaudas šajās valodās salīdzinājumā ar "vecajām" valodām;
- tulkošanas pieprasījumu un tā rezultātā radušos darba apjomu 2003. gadā, kas bija rekordaugstā līmenī un prasīja milzīgas pūles no darbiniekiem virsstundu, plānoto atvaļinājumu atlikšanas un citādā ziņā. Pats par sevi šis līmenis nav godīgs kritērijs darba apjoma ilgtermiņa mērķu noteikšanai.

Komisija jau 2004. un 2005. gadā pārcēla iekšējos amatos dažus darbiniekus un lēmumā par Komisijas ikgadējo politikas stratēģiju 2007. gadam ir noteikusi Tulkošanas ģenerāldirektorātam vērienīgākus iekšējās pārcelšanas mērķus – pielāgot fiksētās izmaksas mainīgajiem pieprasījuma modeļiem pa valodu grupām. Citi korektīvie pasākumi ietver ārštata tulkojumu (lai gan ārpalpojumi var būt vajadzīgi, ja ekspertu zināšanas par konkrētu tēmu vai kādas valodas zināšanas iekšēji nav pieejamas) un divpusēju tulkojumu apjoma samazināšanu, tulkotāju pagaidu norīkošanu darbā citos ģenerāldirektorātos un Komisijas rediģēšanas dienesta paplašināšanu.

53. f) Komisija uzskata, ka, pateicoties tās politikai nesākt tulkošanu, kamēr nav stabila teksta, sākot ar 2005. gadu, to tulkojumu skaits, kas izpildīti pilnībā vai daļēji, bet nav vajadzīgi, jo oriģinālā izdarīta turpmākas izmaiņas, ir nenozīmīgs.

Vienīgais izņēmums ir tie dokumenti, kuri politisku apsvērumu dēļ apstiprināti augstākajā līmenī un kuriem ir saspringti termiņi, ko nevar ievērot, ja tulkojums netiek uzsākts pirms stabila dokumenta saņemšanas.

54. Komisija uzsāk apsekojumu, lai noteiktu "pelēko tulkojumu" un tiešo ārpakalpojumu apjomu, un šā apsekojuma rezultātus iekļaus Komisijas atjauninātajā tulkošanas stratēģijā 2007. gadam un turpmākajiem gadiem.

56.–59. Sākot ar 2005. gadu, Komisija ievērojami palielināja priekštulkošanas plānošanas jaudas: lielu daļu Komisijas tulkošanas darba slodzes sastāda darba kārtības plānošana un tās regulāra saskaņošana ar ģenerāldirektorātiem koordinācijas sanāksmēs. Tulkošanas ģenerāldirektorāta pieprasījuma vadības nodaļa uztur sistemātiskus kontaktus ar tulkošanas korespondentiem visos ģenerāldirektorātos, un šo centienu rezultātā ir izveidojusies tāda situācija, ka lielākā daļa ģenerāldirektorātu sūta regulāras prognozes, īpaši attiecībā uz svarīgiem jautājumiem.

Ģenerālsēkretariāts ir atzinis vajadzību pēc stabila plānošanas instrumenta, un tiek veikti pasākumi, lai tulkošanu labāk integrētu Komisijas plānošanas instrumentos.

Tomēr minētās pieprasījuma prognozēšanas sistēmas vienmēr būs pakļautas nenoteiktībai, kas saistīta ar mūsu darba politisko raksturu, neparedzētiem notikumiem, kuru gadījumā ir vajadzīgas jaunas iniciatīvas, utt. Turklāt pat tad, ja ir pieejami iekšējie resursi, joprojām var būt nepieciešams ārštata tulkojums attiecībā uz tādiem dokumentiem (piem., dokumentiem ar sarežģītu tehnisko terminoloģiju), kuru jomā nav iekšēju eksperta zināšanu.

60.–62. Tulkošanas ģenerāldirektorāts saskaņo termiņus ar pieprasītājiem ģenerāldirektorātiem, ņemot vērā prasības, kas saistītas ar dokumenta virzību/mērķi (piem., apspriešanai īpašās Padomes vai Komisijas sanāksmēs). Šai pieejai dod priekšroku salīdzinājumā ar termiņu iesniegšanu, jo tā ļauj elastīgāk un efektīvāk izmantot pieejamos resursus un samazina vajadzību pēc papildu jaudām, kas nepieciešamas, lai tiktu galā ar maksimālām darba slodzēm.

67. Komisijā priekšapstrāde ir augstā mērā automatizēta, un centrālajai tulkošanas plānošanas struktūrai nav jāveic īpaša meklēšana – visus tulkojamos dokumentus (izņemot konfidencialos) automatiski pārbauda programmā *Euramis*, kas ir milzīga lingvistiska datubāze, kurā ir tūkstošiem dokumentu, kas sadalīti teikumos un piesaistīti atbilstošajiem tulkojumiem, un tiek pārbaudīts arī *Eur-Lex* datubāzes saturs.

68.–71. Tulkošanas darba plūsmas organizēšanu Komisijas tulkošanas nodaļās atbalsta rīki, kas parāda katra tulkotāja pieejamību. Tomēr šie rīki pilnībā neatspoguļo visus tulkotāja pieejamības aspektus, piemēram, speciālista vai valodu zināšanas. Tāpēc nozīmīgs faktors joprojām ir nodaļas vadītāja vērtējums.

Attiecībā uz IT rīku izmantošanu Komisija aktīvi veicina to lietošanu, lai paaugstinātu izmaksu rentabilitāti. Rīcība šajā jomā ietver informētības palielināšanu, apmācību (īpaši, lai ļautu tiešajiem lietotājiem efektīvi izmantot šos rīkus) un rūpes par to, lai rīki, kas paaugstina produktivitāti, labi strādātu kopā ar citiem lietojumiem (piem., *TWB* ar *LegisWrite*). Minēto rīku izmantošanu pastāvīgi atbalsta augstākā vadība, un nesen Komisija pieņēma dažas "labākās prakses vadlīnijas" tulkotājiem, tāpat arī tiek pieliktas

īpašas pūles, lai apmācītu nesen darbā pieņemtos tulkotājus un sekretārus lietot datora rīkus. Tomēr lēmuma pieņemšana par to, kādi rīki un resursi darbam ir vispiemērotākie, daļēji ir tulkotāja ziņā atkarībā no priekšapstrādes ziņojumiem un tulkotāja izglītības, zināšanām un pieredzes.

73.–74. Komisijas lēmums par to, vai izmantot vai neizmantot ārpakalpojumus, lielā mērā ir atkarīgs no konkrēto dokumentu veidiem. Gadījumā, kad bija noteikts 30 % ārpakalpojumu izmantošanas mērķis un tulkošanas darba slodze Komisijā bija ļoti augsta, tika pieņemti daži lēmumi noteiktus dokumentus automatiski nodot tulkošanai ārpus Komisijas.

Pēc jaunās pieprasījuma vadības politikas ieviešanas 2004. gadā Komisija atcēla iepriekšējos ārpakalpojumu mērķus. Tomēr bija neliela kavēšanās, līdz mainījās ārpakalpojumu prakse. Tikmēr ārpakalpojumus lielā mērā izmanto tikai gadījumos, kad pēc tiem ir patiesa vajadzība (piem., lai papildinātu iekšējos resursus). Tomēr izņēmuma gadījumos, kad attiecīgajā valodas nodaļā trūkst vajadzīgo eksperta zināšanu par īpašām tēmām, neatkarīgi no iekšējo resursu pieejamības tulkojumus arī turpmāk nodos līgumtulkotājiem.

75. Komisijas tulkošanas stratēģiju paplašinās, lai tajā iekļautu arī vadlīnijas darba dokumentu tulkošanai, un nostiprinās Tulkošanas ģenerāldirektorāta koordinēšanas lomu, virzot visu informāciju par tulkošanas pieprasījumiem caur Tulkošanas ģenerāldirektorātu.

76. Komisija saprot, ka "produktivitāte" ir attiecināma uz "darba apjomu", kas nozīmē katra tulkotāja veikumu dienā, ņemot vērā pieprasījumu, jo produktivitāti nevar mērit, lapu skaitu vienkārši izsakot ar pilna darba laika ekvivalentu.

78. Salīdzinot tulkošanu ES iestādēs ar tulkošanu privātajā sektorā, jāņem vērā šādi papildu aspekti:

- a) pieredzējušu tulkotāju piedāvājums tirgū ievērojami svārstās atkarībā no attiecīgās valodas;
- b) liela problēma ir tā, ka ārštata tulkojumu kvalitāte ir nepastāvīga, un tas apgrūrina kvalitātes kontroles pasākumu efektīvu plānošanu;
- c) tulkošanas aģentūrām bieži vien ir mazākas struktūras, jo tās var tiešā veidā nodot tulkošanas pieprasījumus, slēdzot apakšuzņēmēju līgumus atbilstoši personu sarakstam, kuras netiek pastāvīgi nodarbinātas, un līdz ar to var elastīgāk pielāgoties mainīgajam pieprasījumam. Kvalitātes un neatkarības apsvērumu dēļ un, lai apmierinātu svārstīgo pieprasījumu, kā arī neparedzētu pieprasījumu, ES iestādēm ir jāuztur kritiskais darbinieku skaits.

Tāpēc Komisija uzskata, ka tādās politiskās organizācijās kā Eiropas Savienības iestādes ārējo tulkojumu izmaksu priekšrocības ne vienmēr atsver ar kvalitāti saistītus riskus.

79.–80. Komisija uzsver, ka 2004. un 2005. gadā katra tulkotāja vidējā darba apjoma attīstība ir netipiska un nesniedz skaidru priekšstatu par tulkotāju veikumu. Tas drīzāk ir saistīts ar pieprasījuma samazināšanos, kas rada strukturālu nelīdzsvarotību starp pieprasījumu un piedāvājumu valodu nodaļās, ar pieredzējušu tulkotāju, terminoloģijas bāzu un lingvistisko atmiņu trūkumu ES 10 valodās un ar laiku, ko ES 10 tulkotāji velta daudzo ārštata tulkojumu rediģēšanai (darba apjoma statistikas dati, ko sniedza Revīzijas palāta, nav pielāgoti šim aspektam).

Pieprasījums un ar to saistītais darba apjoms var svārstīties līdz ar politisko un likumdošanas darbību svārstībām Komisijā. Pamatojums salīdzinoši dārgajam iekšējam tulkošanas dienestam ir steidzamo politisko vajadzību apmierināšana, kas nozīmē noteiktu brīvo resursu apjomu tad, kad aktivitāte ir zema.

Reaģējot uz pieprasījuma līmeņa strukturālo samazināšanos ES 15 valodās, kas nav procedūru valodas, Komisija ir uzsākusi vairākas iniciatīvas:

- iekšējas pārcelšanas citā amatā, lai pastiprinātu jauno valodu nodaļas, Tulkošanas ģenerāldirektorāta horizontālos dienestus vai citus Komisijas dienestus (32 štatu saraksta pastāvīgie amati 2004. gadā; 41–2005. gadā; 43 plānoti 2006. un 2005–2007. gadā);
- ārējo tulkojumu apjoma samazināšana ES 15 valodām no 20 % 2003. gadā praktiski līdz nullei;
- divpusēju tulkojumu ieviešana (tulkošana uz tulkotāja otro valodu);
- tulkotāju norīkošana darbā uz citiem ģenerāldirektorātiem.

Šie pasākumi tiks turpmāk īstenoti, un Komisijas mērķis ir līdz 2006. gada beigām darbinieku skaitu visās tās valodu nodaļās pielāgot faktiskajām vajadzībām. Saistībā ar tulkošanas stratēģijas 2007. gadam un turpmākajiem gadiem paredzēto atjaunināšanu tā arī pievērsīsies tiešajiem ārpakalpojumiem un ģenerāldirektorātu “pelēkajiem tulkojumiem”, kurus neuzrauga Tulkošanas ģenerāldirektorāts.

81. Komisija pastiprinās pūles, lai panāktu lielāku darba slodzes līdzsvaru starp dažādajām strukturām, a) palielinot elastību starp nodaļām un b) racionalizējot amatus valodu nodaļu strukturās, ko atspoguļo līdzīga struktūra pieprasījuma vadības nodaļas sektoros.

Komisija tomēr uzsver, ka, salīdzinot dažādo valodu nodaļu darba apjomus, ir jāņem vērā to raksturs un ierobežojumi.

87. Komisija 2004. gadā pielika ievērojamas pūles, lai pielāgotu minētās statistiskās sistēmas tā, lai ietvertu attiecīgos rādītājus tulkošanas stratēģijas, par kuru lēma 2004. gada maijā, īstenošanā. Pašlaik tā veido datu noliktavu, lai iekļautu sīkāku informāciju par tulkošanas darba plūsmām. Dažu svarīgu statistikas koncepciju, piemēram, “dienas noslogojuma” pārskatīšana ir plānota 2006. gadā.

88. Komisija dod priekšroku darba apjoma rādītāja izmantošanai apkopojosā līmenī (strukturārai/nodaļai; vidēji tulkotājam utt.), uzskatot to par atbilstīgu tulkošanas darba plūsmas uzraudzības mērķiem. Statistikas dati, kas satur sīkāku informāciju, ir jāizmanto piesardzīgi, jo minēto statistiku ietekmē dažādi faktori: tulkošanas atmiņu un terminoloģijas pieejamība, tulkotāja eksperta zināšanas par tēmu, tulkotāja valodas kompetence attiecībā uz pamatvalodu (tulkotāja trešā, ceturtā vai pat piektā valoda), kvalitātes nodrošināšanas centieni atbilstoši pieejai “nolūkam piemērots” utt. Minētā statistika ir komplicēta, un tās sagatavošana ir dārga, ņemot vērā tulkošanas darba plūsmas sarežģītību.

Komisijas tulkošanas datu noliktavā, kuru pašlaik veido, tiks ietverta sīkāka informācija par kvalitātes kontroli, pamatojoties uz saskaņoto rediģēšanas, pārslasīšanas, izlases veida paraugu pārbaudes un citu kvalitātes kontroles darbību definīciju, un uz izpratni par katras šīs definīcijas vietu un mērķi, lai nodrošinātu produktu, kas ir nolūkam piemērots.

Attiecībā uz kopsakarību starp darba slodzi un ārpakalpojumiem, jāpatur prātā, ka neraugoties uz pieejamiem iekšējiem resursiem, dažkārt ir nepieciešams noteiktus tulkojumus nosūtīt līgumtulkošanai (skatīt arī 73. un 74. punkta piezīmes).

Komisijai nav izveidotu izpildes rādītāju par tulkošanas IT rīku ietekmi uz produktivitāti, bet ir daži statistikas dati, kurus nepieciešams izskaidrot. Ir pieejami dati par produkciju un darba apjomu gadā, un tos var korelēt ar tulkošanas IT rīku izmaksām. Tomēr šī kopsakarība nav acīm redzama, jo ietekme vienmēr ir lielāka sākotnējos posmos.

89. Komisija uzskata, ka, aprēķinot ieguldījumu IT rīkos ietekmi uz produktivitāti, ir jāņem vērā teksta segmenti, kuri pār-tulkoti automātiski.

Statistikas datu par Komisijas darba slodzi pielāgošana, lai novērtētu tulkošanas atmiņu vai citu tulkošanas atbalsta rīku ietekmi, nozīmētu ievērojamu ieguldījumu. Grūtāk ir novērtēt citus elementus, kas ietekmē produktivitāti (piem., neizdevīgā situācija, kad jātulko no ceturtās vai piektās valodas, vai priekšrocības, tulkojot tekstu par labi pazīstamu tēmu).

91.–95. Darba slodzes izlīdzināšanas shēma bija eksperimentāls projekts savstarpējas uzticības veidošanai. Rezultāti bija ļoti pozitīvi; Komisija piedāvāja citām iestādēm visus tulkošanas resursus, kas netika izmantoti ES 8 valodās, un vienojās ar visām iestādēm, ka ES 10 tulkošanas nodaļas to nepietiekamo resursu dēļ vēl nevar pilnībā ievērot darba slodzes izlīdzināšanas shēmu; tās iesaistīsies 2006. gadā.

Darba slodzes izlīdzināšanas rādītāji 2006. gadā liecina par kopējā apjoma stabilitu un lielu pieaugumu. Komisija ir cieši apņēmusies izmantot un turpmāk attīstīt darba slodzes izlīdzināšanas mehānismu, bet norāda, ka vienmēr ir jābūt pieejamai noteiktai iekšējo resursu rezervei, lai apmierinātu neparedzētu pieprasījumu.

Notiekošo darbību rezultātā, kas vērsta uz to, lai resursus valodu nodaļām piešķirtu atbilstoši faktiskajām vajadzībām, darba slodzes izlīdzināšanas shēmas potenciāls samazināsies. Šis korektīvās darbības joprojām ir Komisijas galvenā prioritāte.

Ja iestādes vidēji 20 % no kopējās darba plūsmas nevis sadala savā starpā, bet nodod līgumtulkotājiem, tas notiek tāpēc, ka visā laika posmā, kas ir nepieciešams, lai izpildītu pieprasījumu, nav sakritības starp pieejamiem brīvajiem resursiem, no vienas puses, un pieprasījumu pēc apmaiņas, no otras puses.

Papildu ietaupījums 11 miljonu euro apmērā, kā lēš Revīzijas palāta, saistībā ar ārštata darbībām neattiecas uz Komisiju, kura, sākot ar 2004. gada maiju, ārštata tulkojumus galvenokārt izmantoja ES 10 valodās, tādējādi samazinot ārštata pakalpojumu budžeta iespējamus turpmākos ietaupījumus praktiski līdz nullei.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

96. Ir izveidotas procedūras un rīki tulkojumu pieprasījumu virzīšanai no Komisijas ģenerāldirektorātiem uz Tulkošanas ģenerāldirektorātu minēto pieprasījumu turpmākai apstrādei.

Ieteikums

Komisija piekrīt Revīzijas palātas ieteikumam racionalizēt tulkojumu pieprasīšanas procedūras ģenerāldirektorātos un dienestos un saistībā ar tulkošanas stratēģijas paredzamo atjaunināšanu izveidos noteikumus/vadlīnijas attiecībā uz darba dokumentu tulkošanu.

97. Komisija spēja izpildīt politiskās un līgumu saistības attiecībā uz tulkošanu. Tā arī uzsver, ka par savu tulkošanas tirgu attīstību galvenokārt ir atbildīgas valstis, kas pievienojas, un Komisija šo ziņu ir vairākkārt nodevusi attiecīgajām valdībām.

Ieteikums

Komisija pieņem zināšanai Revīzijas palātas ieteikumu izveidot rīcības plānu, lai palielinātu informētību un veicinātu interesi par Kopienas tulkošanas darbību ES 10 dalībvalstīs un citās kandidātvalstīs, bet uzsver, ka tā ir veikusi pasākumus, lai sagatavotu tulkošanas tirgus valstīs, kas pievienojas, palielinot informētību un veicinot interesi par Komisijas tulkošanas darbību: tā izveidoja iestādes ES 10 valstu pārstāvniecībās pirms to pievienošanās un nesen arī ES 2 valstīs, kas pievienojas. Tās veido aktīvus kontaktus ar tulkotāju profesionālām organizācijām, universitātēm un plašsaziņas līdzekļiem attiecīgajās valstīs. Komisijas "Tulkotāju – stažieru shēma" ir izvēsta tā, lai ietvertu universitātes visās šajās valstīs, tostarp Bulgārijā un Rumānijā. Pārstāvjiem no šīm valstīm tika organizēti Komisijas apmeklējumi profesionālos nolūkos, un tika pieliktas īpašas pūles, lai plašsaziņas līdzekļos palielinātu informāciju par tulkošanas darbību un pastiprinātu interesi par to, organizējot Tulkošanas ĢD ģenerāldirektora Bulgārijas un Rumānijas apmeklējumu 2005. gada sākumā.

98. Ieteikums

Komisija atzinīgi novērtē Revīzijas palātas ieteikumu noslēgt pakalpojumu līmeņa nolīgumus ar tulkošanas pakalpojumu lietotājiem. Minētie pakalpojumu līmeņa nolīgumi jau ir noslēgti par rokasgrāmatu tulkošanu SANCO ģenerāldirektorātam un EMPL ģenerāldirektorātam; šie ģenerāldirektorāti ir pilnībā novērtējuši savas vajadzības visam gadam, Tulkošanas ģenerāldirektorāts piedāvāja valodas konsultācijas dokumentu projektu sagatavošanā, un tika saskaņots tekstu tulkošanas kalendārs.

99. Iekšējie resursi ārštata tulkojumu rediģēšanai ES 10 valodās bija nepietiekami tikai dažus pirmos mēnešus pēc paplašināšanās, un tas attiecās tikai uz dokumentiem, uz kuriem attiecās drošības tīkla garantijas, ko sniedza turpmāki lasījumi Parlamentā un Padomē.

Ieteikums

Komisija apšaubā, vai apmierinātības apsekojumu sistemātiska izmantošana sniedz pievienoto vērtību. Komisija pašlaik pēta pakalpojumu kvalitātes mērīšanas vispiemērotākos veidus. Turklāt atgriezenisko saiti saņem regulāri, un tā tiek ņemta vērā.

100. Iekšējo tulkojumu kvalitātes kontroli (rediģēšanu un citas pārbaudes) veic, lai sagatavotu tekstus, kas ir nolūkam atbilstoši, bet tā nerada pašu kvalitātes rādītāju, un to nevar piemērot visiem tulkojumiem (risku novērtēšana). Ārējos tulkojumus vērtē, pamatojoties uz lapu izlases veida pārbaudēm, un, konstatējot sliktas kvalitātes tulkojumus, tos pēc tam rediģē.

Ieteikums

Komisija piekrīt Revīzijas palātas ieteikumam veikt regulāras nējaušās izlases pārbaudes. Vispārējas kvalitātes vadības ietvaros tā plāno ieviest sistēmu, lai sistemātiskāk definētu, uzraudzītu un reģistrētu kvalitātes kontroles darbības. Sistemātiskāku pieeju, ieskaitot izlases veida pārbaudes, rūpīgi apsvērs saistībā ar kvalitātes un kvantitātes mērījumu plašāka mēroga analīzi, kuru pašlaik uzsāk.

101. Ieteikums

Komisija pieņem Revīzijas palātas ieteikumu uzraudzīt tiešo ārpalpojumu un "pelēko tulkojumu" apjomu, un uzsāk apsekojumu, lai noteiktu šo "pelēko tulkojumu" un tiešo ārpalpojumu apjomu. Šā apsekojuma secinājumus izmantos, gatavojoties atjaunināt tulkošanas stratēģiju 2007. gadam un turpmākajiem gadiem.

102.–103. Komisija ir aprēķinājusi tās tulkošanas izmaksas un tulkošanas izmaksas par lapu 2002. gadā un, gaidot revīzijas rezultātus, kas ir šā ziņojuma tēma, ir pārtraukusi turpmākus šo aprēķinu atjauninājumus.

Ieteikums

Komisija pieņem Revīzijas palātas ieteikumu nodrošināt atbilstošu vadības informāciju par tulkošanas darbību izmaksām un regulāro vadības informācijas ziņojumu ietvaros pašlaik atjaunina izmaksu aprēķināšanas un uzraudzības sistēmu saskaņā ar metodiku, ko izmanto Revīzijas palāta.

104. Darba apjoma samazināšanos un tulkošanas piedāvājuma un pieprasījuma strukturālo nelīdzsvarotību starp dažādām oficiālajām valodām ietekmē tulkošanas stratēģija, ko ievieša 2004. gada maijā. Tomēr nelīdzsvarotībai ir pagaidu raksturs, un šo jautājumu pašlaik risina.

Šī stratēģija radīja pamatu Komisijas budžeta ievērojamam ietaupījumam – tūlītēju ietaupījumu guva, nosakot jaunajām valodām darbā pieņemšanas mērķus, kas bija ievērojami zemāki par vēsturiski vidējiem. Papildu ietaupījumu gūs, turpinot pārcelt citos amatos darbiniekus no veco valodu nodaļām un veicot citas cilvēkresursu vadības darbības, kā arī pastāvīgi pielāgojot tulkošanas stratēģiju.

105. Komisija ir ievērojami palielinājusi priekštulkošanas plānošanas jaudas – tulkošanas korespondentu tīkls ģenerāldirektorātos ir sakārtots tā, lai nodrošinātu īpašus kontaktpunktus Tulkošanas ģenerāldirektorāta pieprasījuma vadības struktūrvienībai un veicinātu gan tulkošanas jautājumu koordināciju ģenerāldirektorātos, gan tulkošanas iepriekšēju plānošanu.

Tagad tulkošanas aspektiem pievērš lielāku uzmanību gan Komisijas, gan starpiestāžu līmenī – sadarbībā ar Komisijas, Padomes un Eiropas Parlamenta reģistriem ir noorganizēta tiesību aktu priekšlikumu tulkojumu rūpīga pārbaude. Kopā ar ģenerālsekretariātu tiek pieliktas pūles, lai turpmāk uzlabotu tulkošanas plānošanas rīkus saistībā ar e-reģistru *Greffe*. Sanāksmes ar Padomes

prezidentūru, kurās pievēršas tulkošanas plānošanai un prioritāšu noteikšanai, ir kļuvušas par regulāru parādību un veicina savlaicīgu plānošanu. Komisijas ģenerāldirektorātos arī tiek organizētas regulāras starpdienestu sanāksmes par tulkošanas jautājumiem.

Komisija ir apņēmusies turpināt šo ceļu, lai turpmāk uzlabotu tulkošanas savlaicīgu plānošanu.

106. Lai gan 2004. gadā bija dažas tulkošanas problēmas, Komisija tagad ir pielāgojusi savu ārpalpojumu politiku un valodu nodaļām, kurās ir brīvi resursi, samazina ārpalpojumu praktiski līdz nullei. Tomēr ārpalpojumu saglabās, lai reaģētu uz resursu trūkuma problēmām saistībā ar valodu zināšanām (piem., īpašām valodu kombinācijām) vai eksperta zināšanām par kādu tēmu (piem., starptautiskajiem grāmatvedības standartiem, banku direktīvām utt.).

107. Komisija ir apņēmusies turpināt veicinātēja un aktīva ieguldītāja lomu starpiestāžu darba slodzes izlīdzināšanas shēmā. Tomēr tā uzskata, ka Revīzijas palātas veiktais aprēķins par 11 miljonu euro iespējamo ietaupījumu nav attiecināms uz Komisiju (skatīt 95. punktu).

Darba slodzes izlīdzināšana joprojām ir pakļauta ierobežojumiem, kas saistīti ar dažādo iestāžu darba raksturu, grafikiem un darba kārtību un nepieciešamību uzturēt noteiktus resursus, lai reaģētu uz neparedzētu un steidzamu pieprasījumu.

Ieteikums

Komisija pieņem Revīzijas palātas ieteikumu attiecībā uz turpmāko tulkošanas plānošanas pastiprināšanu, ko veic tās dienestī, un norāda uz pūlēm, kas pieliktas šajā sakarā (skatīt 105. punktu).

Komisija atbalsta sadarbību starp iestādēm un arī pieņem ieteikumu pievērsties jautājumam par tiešajiem ārpalpojumiem un paplašināt eksperimentālo projektu, lai to attiecinātu uz darba slodzes izlīdzināšanu starp iestādēm. Tomēr tā uzskata, ka iestāžu savstarpējo norēķinu sistēma radītu administratīvu slogu, kas būtu nesamērīgs ar iespējamiem ieguvumiem.

108. Ieteikums

Komisija pieņem Revīzijas palātas ieteikumus attiecībā uz tulkošanas procesa turpmākiem uzlabojumiem, un to lielākā daļa jau ir īstenota – regulāri tiek sniegta informācija par labāko praksi saistībā ar modernu tehnoloģiju izmantošanu; jaunie tulkotāji nekaņējoties pieņem šo praksi un plaši (100 %) izmanto IT tulkošanas rīkus. Attiecībā uz datoru rīku integrēšanu tas ir pastāvīgs process, kas norit gan attiecībā uz administratīviem, gan tulkošanas rīkiem. Priekšapstrādes automatizācija bija nozīmīgs solis šajā virzienā.

Komisija Tulkošanas ģenerāldirektorātā pašlaik palielina no 100 līdz 200 to darbinieku skaitu, kuri strādā attālināti.

109. Komisija uzskata, ka vadības informācija, kas nepieciešama tulkošanas izmaksu pārbaudei, ir atbilstoša. Neraugoties uz to, pastāvīgi tiek atjauninātas un uzlabotas statistikas datubāzes,

lai tās pielāgotu vadības mērķtiecīgas informācijas jaunajām vajadzībām.

Turklāt Komisija dod priekšroku apkopotai statistikai, kas ir uzskatāma par atbilstīgu uzraudzības mērķiem.
